Вівторок, 3 вересня 2002 року. № 159 (2910)

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1783 р. Підписано Версальський мирний договір, згідно з яким Великобританія визнала незалежність США. ■ 1927 р. Народився білоруський письменник Алесь Адамович. ■ 1929 р. Пуск Алчевського коксохімічного заводу. ■ 1953 р. Першим секретарем ЦК КПРС обрано Микиту Хрущова. ■ 1973 р. У Києві відкрито пам'ятник Лесі Українці. ■ 1987 р. У Парижі помер письменник Віктор Некрасов («В окопах Сталінграда»). Родом киянин. ■ 1993 р. Леонід Кравчук та Борис Єльцин підписали протокол «Про врегулювання проблем Чорноморського флоту».

Міфи і реалії пенсійної реформи

▼ 6

Ще задовго до Ельби...

▼ 10—11

ОФІЦІЙНО

З політичною реформою треба не наламати дров

Президент України, запропонувавши конституційну реформу у країні, зробив мужній крок. Але потрібно не поспішати, а підійти до цього питання виважено і продумано. Про це заявив на прес-конференції Голова Верховної Ради Володимир Литвин. Адже відповідальність за всі рішення з перекроювання Конституції, наголосив він, лежатиме на парламенті.

«Нам потрібні ці зміни, але треба бачити їх наслідки», — сказав В. Литвин. На думку глави парламенту, сьогодні більшість політичних сил у політичній реформі цікавлять лише відносини у владному трикутнику: Президент—парламент—уряд і хто матиме більше повноважень та влади. В. Литвин переконаний, що політична реформа в Україні повинна мати підтримку в суспільстві і розуміння у парламенті. Поки що, як засвідчила перша погоджувальна рада, в депутатів немає єдиного підходу до втілення в життя запропонованої Президентом політичної реформи. Тому правовому комітету ВР доручено проаналізувати відповідні пропозиції і розпочати розробку концепції політичної реформи. Адже запропоновані зміни в політичній системі України потребують змін фактично до всіх конституційних статей. Володимир Литвин також наголосив, що через роботу над політичною реформою не повинні відійти в парламенті на другий план інші проблеми, зокрема соціальні. Докладніше про прес-конференцію Голови Верховної Ради Володимира Литвина читайте в наступному номері «Голосу України».

Спроби захистити бідних і клімат

Триває візит до Південно-Африканської Республіки Президента України Леоніда Кучми, де він бере участь у пленарних засіданнях Всесвітнього саміту зі сталого розвитку. Зокрема, в «круглих столах» під назвою «Нехай це здійсниться! Звітність і відповідальність», а також у дискусії «Схід—Захід. Задля сталого розвитку», під час якої відбудеться презентація спільної міжурядової ініціативи «Пан'європейське екологічне партнерство. Схід—Захід. Задля сталого розвитку». В програмі візиту Леоніда Кучми — також понад десять двосторонніх зустрічей з президентами інших держав.

(Закінчення на 5-й стор.).

СЕСІЯ ВЕЛИКИХ ЗАВДАНЬ

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Сьогодні в Україні офіційно стартує новий політичний сезон — відкривається друга сесія Верховної Ради. Парламент працюватиме напружено, і не лише тому, що сьогодні на розгляді в комітетах перебуває 496 законопроектів, які чекають свого розгляду і схвалення, в тому числі і проект Держбюджету України на наступний рік. На осінь опозиція готує політичні акції протесту, і Президент у День незалежності поставив перед парламентаріями непросте завданнячко: перетворити нашу державу з президентсько-парламентської на парламентсько-президентську республіку. А це — створення конституційної комісії, внесення змін ледь не до всіх статей Основного Закону...

(Закінчення на 2-й стор.).

АКТУАЛЬНО

Співголови — перші особи

Співголовами Консультативної ради з питань співробітництва Кабінету Міністрів і Верховної Ради України будуть Прем'єр-міністр і глава парламенту — за згодою, тобто відповідно Анатолій Кінах і Володимир Литвин.

Таке рішення «з метою подальшого поглиблення співпраці уряду й парламенту» ухвалено за підсумками останнього засідання Кабміну, на якому розглядали питання вдосконалення взаємодії законодавчої та виконавчої гілок влади.

Раду було створено як консультативно-дорадчий орган з метою проведення політичних консультацій та вироблення органами законодавчої й виконавчої влади спільної політики, спрямованої на розв'язання суспільно-політичних, соціально-економічних та інших питань загальнодержавного значення.

ОСВІТА

З ювілеєм, перша ластівко!

У День знань вітали з п'ятиріччям першу в Криму сімферопольську українську школу-гімназію.

На святі зустрічі української громади автономії господарі та численні друзі нині престижного просвітянського вогнища знайшли щирі слова, щоб пошанувати і першокласників, і засновників україномовної освіти на російськомовному півострові, зачитували ювілейні адреси за підписами найвищих державців України.

(Закінчення на 16-й стор.).

У НОМЕР

***

У Чернівцях завершився V Міжнародний конгрес україністів.

Протягом чотирьох днів на ньому заслухали понад 900 наукових доповідей зарубіжних та вітчизняних фахівців. Згодом їх буде опубліковано в десятитомному виданні. Поетеса Ліна Костенко вела мову про фізичний і духовний занепад України крізь призму Чорнобильської трагедії. Керівником Міжнародної асоціації україністів обрано професора Колумбійського університету із США Марка фон Гагена.

***

У Запоріжжі з'явилася ще одна громадська організація — Інститут підводних досліджень.

Створено його на базі Експедиції підводних археологічних робіт. На її рахунку чимало унікальних знахідок на дні Славути, в тому числі й козацька чайка, яка чудово збереглася.

ЮНЕСКО ухвалено Конвенцію про збереження підводної спадщини, але Україна її досі не ратифікувала. От запорізькі археологипідводники й вирішили «підштовхнути» наших державних мужів.

Депутати Верховної Ради України перерахують свій одноденний заробіток постраждалим від Львівської трагедії

Перший раз... у нову школу

14 вересня цього року столітній ювілей рідної школи відзначатимуть учителі й учні Ємчиської загальноосвітньої школи I—II ступеня Миронівського району, що на Київщині. І зустрічатимуть його в оновленому, а точніше, заново збудованому приміщенні. Такий подарунок отримали не тільки вони, а й жителі села. В урочистостях з нагоди відкриття навчального закладу взяли участь Голова Верховної Ради України Володимир Литвин та голова Київської обласної державної адміністрації Анатолій Засуха. Символічний ключ директорові школи Станіславу Сапізі передав начальник Південно-Західної залізниці Анатолій Слободян. Бо саме залізничники фінансували це будівництво.

Однак, як зазначив у виступі на урочистостях з нагоди відкриття нової школи Голова Верховної Ради України Володимир Литвин, дякувати треба всім. Передовсім сільським ентузіастам, які не дали померти рідній школі. Ніде правди діти, подекуди вже махнули рукою на шкільні проблеми. Особливо у глибинці, бо деякі села в очах певних керівників стали неперспективними. Слава Богу, в Ємчисі знайшлися селяни, які не захотіли, щоб припинилася історія місцевої школи. Тим більше що свого часу була вона і церковно-парафіяльною, і земською.

Отож ініціатори збереження школи подружжя Марія та Костянтин Панікарські написали колективного листа з підписами односельців і звернулися по допомогу до глави парламенту. А той, у свою чергу, попросив допомогти ємчиківцям Міністра транспорту Георгія Кірпу.

Чотири місяці тому в Ємчисі вперше з'явилися архітектори-проектанти, які зробили висновок: на місці старої школи швидше і легше збудувати нову, аніж реконструювати стару. Рівно через чотири місяці подвір'я заледве вмістило всіх, хто прийшов відсвяткувати новосілля школи-ветерана. І не тільки дітей. Після урочистого перерізання стрічки з неабияким хвилюванням переступали поріг навчального закладу старенькі бабусі, які також відкрили для себе диво — комп'ютерний клас.

Отож цілком заслужено і залізничники, і будівельники отримали високі відзнаки, яких вони були удостоєні за звитяжну працю, зокрема, почесні грамоти і грамоти Верховної Ради, грамоти обласної державної адміністрації, цінні подарунки.

Можливо, скептики і висловлять сумнів у доцільності таких затрат. Тим паче що у школі навчаються лише 68 дітей. Однак у розмові після урочистостей сільський голова Любов Волкова пораділа, що з кожним роком у селі зростає кількість першокласників. Якщо два роки тому вперше за парти в Ємчисі сіли дев'ятеро дітей, то цьогоріч — дванадцять. Мало? Сільський голова упевнена, що найближчим часом ця тенденція буде не тільки зберігатися, а й покращуватися. І якщо думати не лише про сьогодення, а й про день прийдешній, то такі школи мають виростати щороку, хоча б у кількох селах у кожному районі нашої Батьківщини. Адже, сказав Голова Верховної Ради Володимир Литвин в інтерв'ю журналістам після свята, в Україні налічується 15 тисяч сільських шкіл. Це, за найскромнішими підрахунками, — дві третини загальноосвітніх закладів держави.

На жаль, у школи ще чимало проблем. Володимир Литвин, зокрема, висловив тривогу з приводу шкільних зошитів. За його словами, значна їх частина непридатна для використання, бо в дітей від них псується зір. За рік на 6,4 мільйона учнів використовується 450 мільйонів зошитів обсягом 12 сторінок. Отже, підкреслив керівник парламенту, треба думати про те, щоб не тільки давати знання юному поколінню, а й не забирати в нього здоров'я.

Безперечно, Володимир Литвин не оминув увагою і проблеми педагогів. Він переконаний: маючи мізерну зарплату, вони щодня творять подвиг. Адже фактично вчителі замінюють дітям батьків, які трудяться у полі, на підприємствах, будівництві, у пошуках кращої долі подалися на заробітки у далеке і близьке зарубіжжя. Отож від педагогів залежить не тільки доля конкретних дітей, а й майбутнє країни. А нинішні учні вже виховуються у незалежній Українській державі. Тому, переконаний, діти в Ємчисі пишатимуться, що народилися і живуть у вільній країні. Адже відтепер вони мають змогу вивчати комп'ютери, мають прекрасні умови для занять спортом, отримали у подарунок чудову бібліотеку. До речі, дехто з колег зізнався, що не бачив ще комп'ютерів нового покоління, які отримали в дарунок школярі.

Можливо, когось і подивує увага Голови Верховної Ради України до глибинного села, що привільно розкинулося на межі Київської і Черкаської областей. Однак Володимир Литвин не приховував ні від кого, що в Ємчисі живе рідня його дружини, і запросив побувати в садибі нас, журналістів. Ольга Іванівна, мама дружини, завжди радо зустрічає зятя. Він показав город, сад. Схоже, до цієї місцевості прикипів душею. Згадував, як уперше приїхав у село. Згадував рідних і близьких, сусідів. Пригостив наших колег-жінок темно-сизим виноградом, китиці якого рясніли з-поміж ще зеленого листя. А на подвір'ї жовто-гарячим кольором посміхалися до сонця чорнобривці, багряніли троянди. І одразу пригадався Максим Рильський, його рядок «Троянди й виноград — красиве і корисне».

Журналісти, звісна річ, у спілкуванні з Головою Верховної Ради не могли оминути політичних проблем. Тим більше цьогорічне літо подарувало чимало сенсацій. Отож який буде новий політичний сезон в Україні, у Верховній Раді зокрема?

Насамперед колеги запитали Володимира Литвина про його ставлення до новоутвореної парламентської більшості, поцікавилися його думкою про її функціонування, а також чи подав він заяву про вступ до більшості. А ось така була відповідь:

— Ні. Я — Голова Верховної Ради, а не голова більшості. Це — моя принципова позиція. На цьому стою.

Друге. Я завжди з радістю підтримаю усе, що дасть змогу конструктивно працювати. Чи буде більшість діючою, залежатиме від депутатів, які входять до неї. Якщо більшість буде конституційною, то можна буде вести мову і про імплементацію пропозицій Президента.

Це — непростий процес. Передусім потрібно визначитися з тим, що

ОФІЦІЙНО

Опозиція від своїх планів не відступає

Всеукраїнська акція громадянського протесту «Повстань, Україно!» розпочнеться 16 вересня о 15-й годині в усіх областях країни. Про це заявили лідери БЮТ Юлія Тимошенко, СПУ Олександр Мороз та КПУ Петро Симоненко.

У зверненні опозиційних лідерів, яке вчора на прес-конференції оприлюднила Юлія Тимошенко, йдеться про те, що КПУ, СПУ та БЮТ відпрацювали разом усі необхідні документи і готові до «дуже серйозних кроків щодо зміни політичних пропорцій у суспільному житті України».

П. Симоненко оприлюднив політичну угоду між БЮТ, СПУ, КПУ, яку лідери уклали 21 липня цього року. В ній, зокрема, зазначається, що політичні сили беруть на себе зобов'язання не вести сепаратних переговорів з владою, зобов'язуються захищати партнерів від політичних переслідувань чи репресій з боку режиму.

Лідери наголосили, що угода відкрита для всіх політичних сил, які поділяють проголошені наміри.

Проте чіткої відповіді на запитання: що ж робитиме опозиція 17 вересня, після, як заявили самі опозиціонери, «не одноденної акції», журналісти так і не почули. Натомість лідер БЮТ зауважила, що успіх акції залежатиме від активності громадян. Утім, за оприлюдненими даними, лише 10 відсотків з них погоджуються брати участь в акціях протесту.

На зустрічі, щоправда, був відсутній лідер блоку «Наша Україна» Віктор Ющенко. Але координатор блоку Роман Безсмертний підтвердив, що «Наша Україна» не може залишатися поза акцією... Втім, остаточна позиція блоку Ющенка, за словами Романа Безсмертного, залежить від реакції влади на звернення «Нашої України» до Президента стосовно «проблем формування більшості, усунення адміністративного тиску на політичну систему, цивілізованого формування уряду і проведення конституційної реформи в цивілізованих демократичних рамках з широким демократичним обговоренням».

Наталя ЯРЕМЕНКО.

Сесія великих завдань

(Початок на 1-й стор.).

На першій погоджувальній раді голів парламентських комітетів і лідерів депутатських фракцій Голова Верховної Ради Володимир Литвин повідомив: поки що підготовлено до розгляду в сесійній залі лише 42 питання. Майже кожен другий законопроект, запропонований до порядку денного другої сесії, внесено народними депутатами України, 36 законопроектів — Президентом України, 203 — Кабінетом Міністрів, 3 — Національним банком України. Найбільше проектів законів перебуває на опрацюванні в комітетах з питань фінансів і банківської діяльності, з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій і в Комітеті правової політики.

Ще одне завдання, яке поставив перед депутатами напередодні відкриття нової сесії Президент, — створення парламентської більшості. На сьогодні дев'ять фракцій (НДП, ТУ і ПППУ, АПУ, «Регіони України», «Народовладдя», «Народний вибір», «Європейський вибір», «Демократичні ініціативи» і СДПУ(о) вже заявили про свою готовність утворити парламентську більшість. Зібрано вже 231 підпис народних депутатів, готових увійти до більшості. Обрано голову координаційної ради дев'яти фракцій — народного депутата Олександра Карпова. Але саму більшість у парламенті поки що не утворено. «За кількістю достатньо депутатів, щоб утворити парламентську більшість, але ми цього не робимо, аби не закрити шлях до співпраці з іншими фракціями, — сказав в інтерв'ю журналістам постійний представник Президента України у ВР Олександр Задорожній, — якби більшість було вже створено, документи підписано і ми пропонували б іншим фракціям приєднуватися до чогось — це може бути сприйнято як образа». На вчорашньому засіданні координаційної ради дев'яти фракцій вирішено доопрацювати до середи засновницькі документи з утворення парламентської більшості і потім передати їх чотирьом фракціям, що не брали участі в нараді дев'яти («Наша Україна», КПУ, СПУ і БЮТ). За словами О. Задорожнього, проект угоди про утворення парламентської більшості базується на телезверненні Президента України та його виступі на засіданні уряду. Тобто його основний зміст — політична і територіально-адміністративна реформи, створення коаліційного уряду. Головна теза — можливість утворення парламентської більшості як інструменту створення коаліційного уряду.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

У свою чергу, лідер «Нашої України» Віктор Ющенко вважає, що проблема з формуванням парламентської більшості — поза стінами парламенту. В інтерв'ю журналістам після засідання погоджувальної ради він висловився за підписання тристоронньої угоди про відповідальність за стан справ у країні — між парламентською більшістю, утвореною на базі демократичних сил, коаліційним урядом і Президентом України. Водночас В. Ющенко оцінив перспективи з утворення парламентської більшості «досить оптимістично». Він зазначив, що після його останньої зустрічі з Леонідом Кучмою у нього виникла впевненість, що Президент може змінити політичну ситуацію в державі з «протистояння на співзмагання».

Юліана ШЕВЧУК.

На знімку: Віктор Ющенко і Сергій Тігіпко намагаються знайти «точки дотику»?

вкладається в поняття «реформа політичної системи». І як її здійснювати? Кинути країну? Тоді це нагадуватиме політику Горбачова, який пропонував спочатку одні гасла, потім — інші. Врешті розвалилося все, що могло розвалитися.

Окрім того, вважаю, ми повинні досягти такого балансу розвитку, щоб процеси економічних і політичних реформ були взаємопов'язані, взаємодоповнювані. І головне, щоб економіка була самодостатньою, розвивалася за законами і не залежала від волі чи бажання якоїсь людини. Щоб сплеск політичних емоцій не відкинув нас до рівня 1994 року, коли починався конституційний процес.

З другого боку, змін повинні зазнати фактично всі розділи Конституції, за винятком одного — про внесення змін до Основного Закону. На мою думку, Президент вчасно поставив проблему, зробивши, якщо хочете, мужній крок. Тепер треба шукати відповіді на поставлені питання. Коли йшов конституційний процес, тоді було визначено методику роботи над Основним Законом країни, склад конституційної комісії. А тому треба, щоб усі напрацювання були легітимні і сприймалися в сесійній залі. Отож спершу треба визначити, хто і як працюватиме, концепцію внесення змін, а потім розробити і сам механізм.

Наступне запитання колег стосувалося інтерв'ю представника Президента в парламенті Олександра Задорожнього одному з київських видань. Зокрема, журналісти запитали Володимира Литвина, чи розцінює він слова Олександра Задорожнього як ультиматум для себе?

— Сила моя полягає в тому, що я не належу до жодної з політичних структур, до жодного з кланів. У цьому, звичайно, і моя слабкість. Але — головне — я не боюся ніяких змін у своєму житті. Отож як діяв, так і надалі діятиму. На те, що я зробив як Голова Верховної Ради за два місяці, аби парламент ставав парламентом, багатьом потрібні були б роки. А тому я спокійно до всього ставлюся. І ніколи з нічого не робив і не робитиму трагедії. Для мене найбільше щастя, коли я отримую перший, сигнальний, примірник книжки, яка виходить.

Останнім часом знову доводиться чути закиди, зокрема в заявах деяких відомих політиків, які стверджують, що під час обрання керівництва був «згвалтований» парламент. То я хотів би відверто сказати: «згвалтування» було тоді, коли голосували, коли забороняли підходити до столів і не дозволяли брати бюлетені. Результат голосування був би за 270 голосів. А тому, коли говоримо про демократію, про методи і підходи, що їх було продемонстровано, то там демократією і не пахло. Ті люди, які виставляють свій демократизм напоказ, як на торжище, засвоїли лише слова, а в душі залишилися тоталітарними людьми, у кращому разі — авторитарними.

Ваш кореспондент попросив спрогнозувати розвиток подій у парламенті після відкриття другої сесії.

— Я думаю, початок буде нормальний. І хотів би, щоб було започатковано певні традиції під час відкриття сесії. Це має стати подією в житті країни. Щоб ми поважно підходили до всього. Адже парламент — найвищий законодавчий орган держави.

Я не бачу якихось проблем. Сьогодні у портфелі Верховної Ради — майже 500 законопроектів. Їх треба розглянути. Давно очікує прийняття Податковий кодекс. На черзі — проект Державного бюджету на наступний рік. Його треба прийняти. Але це має бути не бюджет виживання, а зростання. Врешті-решт необхідно застосовувати такі підходи.

Не оминули увагою журналісти і подання Генеральної прокуратури про надання згоди Верховної Ради на притягнення до кримінальної відповідальності народного депутата Юлії Тимошенко.

— Відповідно до Регламенту я запросив Юлію Володимирівну і повідомив, що є таке подання. Потім направив його в Комітет з питань Регламенту і депутатської етики. У мене була розмова з головою комітету Валентином Матвєєвим, який сказав, що розробляється процедура розгляду цього питання. Пропозиції щодо процедури обговорюватимуть на засіданні комітету 4 вересня.

Поцікавилися ми і думкою Голови Верховної Ради стосовно пропозиції віце-прем'єр-міністра Володимира Семиноженка про продовження на два роки терміну перебування Леоніда Кучми на посаді глави держави.

— Президент чітко сказав у зверненні до українського народу з нагоди 11-ї річниці незалежності, що у встановлені терміни, цивілізовано владу буде передано тому, хто отримає мандат від українського народу. Гадаю, тут можна обійтися без коментарів.

Володимир КОРОЛЮК.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Заарештовано прокурора

Генпрокуратура України заарештувала прокурора Таращанського району Київської області Сергія Обозова у справі про вбивство журналіста Георгія Гонгадзе.

Про це повідомив заступник Генерального прокурора Віктор Шокін. Він не уточнив подробиць арешту та звинувачень, що висуваються прокуророві.

Як відомо, саме на території Таращанського району Київської області через деякий час після зникнення Георгія Гонгадзе було знайдено тіло з відтятою головою, яке пізніше за висновками деяких судмедекспертів ідентифіковано як тіло журналіста.

З прес-центру Генпрокуратури повідомили, що на сьогоднішній прес-конференції, яка має відбутися в Генпрокуратурі, журналісти дізнаються про подробиці цієї справи.

Анатолій КАРАСЬ.

ЦВК не згодна із судом

Центрвиборчком на своєму засіданні в п'ятницю вдруге не погодився з рішенням Апеляційного суду Вінницької області, яким було задоволено скаргу колишнього кандидата в народні депутати по 18-му виборчому округу Валерія Коломойцева-Рибалка про визнання повторних виборів у цьому окрузі недійсними.

ЦВК мотивувала своє рішення тим, що на виборах у березні В. Коломойцев-Рибалка був знятий з реєстрації по 107-му виборчому округу, а його скаргу стосовно цього не задовольнив Верховний Суд. Тому В. Коломойцев-Рибалка був знятий з реєстрації за кілька днів до повторних виборів і у 18-му окрузі.

Окружна виборча комісія визнала М. Одайника обраним у 18-му окрузі, йому видано тимчасове посвідчення народного депутата.

Колишній кандидат у народні депутати Валерій Коломойцев-Рибалка має намір звернутися до Європейського суду з прав людини, аби захистити своє конституційне право бути обраним.

Вл. інф.

Колектив Міністерства фінансів України висловлює щире співчуття Міністру фінансів України Юшку Ігорю Олеговичу з приводу тяжкої втрати — передчасної смерті його матері

Бєлянської
Лілії Юліївни.

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Клеїла з учнями шпалери в класі...

Єдина у Верховній Раді України вчителька народний депутат Тамара Прошкуратова і під час канікул не розлучалася з рідною школою. Не тільки ностальгія за своїми «першачками», за лебедями і калиною, панно з яких колись власноруч намалювала при вході до класів, приводила її до Драбівської школи, а й сумління. Тамара Сергіївна пообіцяла сама собі, що коли стане народним обранцем, допомагатиме школі не лише у стінах парламенту.

Разом з учнями Тамара Сергіївна впорядкувала класну кімнату, поклеїла нові шпалери, пересадила квіти у вазонах. А їх тут у неї цілий «зимовий сад» — 150 «калачиків», гортензій, кактусів... Допомогла школі організувати літнє дозвілля для дітей — працювали гуртки: з вишивки, лозоплетіння. Щоправда, податкова інспекція одразу обклала народних майстрів, котрі зголосилися навчати дітей ремеслу за символічну ціну, податком... Ось це і стало «домашнім» завданням для Тамари Прошкуратової у Верховній Раді. Та хіба тільки це? Учитель нині перебуває за межею бідності, освіта — у кризі. Над цим працюватиме Герой України, народний депутат Тамара Прошкуратова.

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.

У НОМЕР

Обвинувачений екс-майор дав офіційні покази

Голова парламентської Тимчасової комісії з розслідування обставин загибелі журналістів Гонгадзе, Александрова, замаху на народного депутата Єльяшкевича та інших резонансних злочинів Григорій Омельченко привіз із США в Україну чотири офіційні (завірені нотаріально), заяви колишнього старшого офіцера безпеки Держуправління охорони майора Мельниченка на адресу парламентської комісії і Генерального прокурора України С. Піскуна про вчинення злочинів низкою наших високопосадовців. Ще дві офіційні заяви схожого змісту передали через депутата керівникові нашого прокурорського відомства екс-парламентарій Олександр Єльяшкевич та дружина загиблого журналіста Мирослава Гонгадзе, які нині перебувають у США.

Окремої розмови заслуговує ще один документ — завірений американським нотаріусом протокол власноручно написаних у присутності голови парламентської комісії показань обвинуваченого в Україні М. Мельниченка. У ньому колишній охоронець винним себе не визнає, пояснюючи, що «діяв у стані необхідної оборони і крайньої необхідності» (а це згідно зі статтями 36, 39 КК не є злочином), а також «ніколи й нікому не розголошував відомостей, що становлять державну таємницю». Екс-майор називає нові факти, що можуть свідчити про причетність відомих в Україні людей до зникнення журналіста Гонгадзе, незаконної торгівлі зброєю тощо, наголошує на достовірності зроблених ним аудіозаписів. Користуючись нагодою, М. Мельниченко, як учасник кримінального процесу і як громадянин, вимагає порушити кримінальні справи проти названих ним осіб.

Цей протокол у супроводі офіційного листа Григорій Омельченко негайно передав до Генпрокуратури з пропозицією долучити до матеріалів кримінальної справи, порушеної проти екс-майора, а також вимагає дати діям вказаних високопоставлених осіб правову оцінку. Голова слідчої комісії посилається не лише на низку статей КПК і Закону «Про статус народного депутата України», які дають йому право як громадянинові і представникові державної влади збирати і подавати докази, а й на усну згоду на такі дії заступника Генпрокурора Віктора Шокіна. До речі, український читач уперше має можливість побачити на знімку пристрої, якими колишній охоронець робив свої приховані сенсаційні записи. Майже шістсот друкованих аркушів розшифровок цих записів також виявилися в депутатському багажеві.

За словами Григорія Омельченка, у США нових обертів набирає історія з потраплянням української радарної системи «Кольчуга» до Іраку, у зв'язку з чим, начебто, американський мін'юст розпорядився провести автономну експертизу окремих епізодів записів майора Мельниченка й отримав ствердний експертний висновок про істинність цих записів.

Анатолій БЕНЬ.

ФОТОФАКТ

Курсант першого курсу севастопольського військово-морського інституту імені Нахімова складає присягу на вірність народу України. Праворуч — випускник цього вузу адмірал Михайло Єжель, головнокомандувач Військово-Морських сил України.

Цього дня ще 153 курсанти інституту присягнули на вірність Батьківщині.

Фото Сергія СВЄТЛИЦЬКОГО (УНІАН).

НОВИНИ

ТЕНДЕНЦІЇ

«На папері — добре, а насправді — погано»

Таку оцінку дав глава Луганської облдержадміністрації Олександр Єфремов, кажучи про підсумки виїзного засідання Кабінету Міністрів у регіоні. З того часу в питаннях фінансування області насправді нічого не змінилося, хоча обіцяли багато. В шахтарських колективах зростає напруженість через невиплати заробітної плати. Розв'язати проблеми власними силами область не може, а сума заборгованості гірникам становить 450 мільйонів гривень.

Крім того, луганський губернатор ставить під сумнів об'єктивність тендерів, які проводить Мінпаливенерго. Зокрема, він має на увазі закупівлю транспортерної стрічки в російському Курську. На Луганщині цю стрічку для вугільної промисловості виготовляють і дешевшу, і за якістю не гіршу.

У понеділок тривали пошуки двох гірників, які опинилися під завалом унаслідок аварії на шахті «Булавинська» (Єнакієве Донецької області), де в неділю ранком стався викид вугілля та метану.

Внаслідок аварії один гірник загинув, доля двох поки залишається невідомою, повідомляє пресслужба Міністерства з надзвичайних ситуацій України.

Аварія на шахті «Булавинська» державної холдингової компанії «Орджонікідзевугілля» сталася на горизонті майже 500 метрів. Після викиду вугілля та метану ні вибуху, ні пожежі не було. На час викиду на аварійній ділянці перебувало дев'ять гірників.

Усього з початку року в Україні загинуло 195 шахтарів.

* * *

Першого вересня ховали трьох гірників шахти «Талівська» холдингової компанії «Краснодонвугілля». Вони загинули 30 серпня під час викиду метану на глибині 700 метрів. Жертв могло бути більше, якби ця суміш вибухнула. На щастя, цього не сталося і 86 осіб, котрі у цей час перебували в шахті, залишились живі. Їх терміново підняли на поверхню. Трьох — 45-річного Віталія Остапчука, 46-річного Віктора Полумістного та 26-річного Ігоря Войтинцева — врятувати не вдалося. Гірників поховали на шахтарському кладовищі, **повідомляє наш власний кореспондент Алла АНТИПОВА.**

Нагорода патріарху

ВІТАЄМО!

Патріарха атомної енергетики, який він присвятив більш як півстоліття свого життя, колишнього генерального директора Рівненської АЕС, а нині віце-президента НАЕК «Енергоатом», депутата Рівненської обласної ради Володимира Коровкіна нагороджено орденом Миколи Чудотворця. Цю престижну міжнародну недержавну нагороду вручають за виняткові заслуги перед людством. Ним відзначені справді видатні постаті — матір Тереза, Папа Іоанн Павло II, президент Національної академії наук України Борис Патон, письменник Олесь Гончар та інші. На рахунку Володимира Коровкіна чимало добрих справ, зокрема, будівництво сучасного міста енергетиків Кузнецовська, прекрасного Преображенського собору тощо.

Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.

ТУРБОТА

Потерпілих ромів беруть під крило міжнародної опіки

Нещодавно Міжнародна організація з міграції (МОМ) почала втілювати в Україні перші проекти допомоги малозабезпеченим жертвам нацистських переслідувань ромів.

Невдовзі програма, присвячена жертвам холокосту, має охопити інші країни Європи. Швейцарські банки на гуманітарну допомогу виділяють 10 мільйонів доларів, а Німеччина на розв'язання соціальних проблем ромів надає значні кошти. Відтак малозабезпечені потерпілі від свавілля нацистів можуть отримати несподівану підтримку у вигляді продуктових наборів, медичного, зокрема стоматологічного обслуговування, одягу, соціальної та юридичної допомоги тощо.

В Ужгороді — місці компактного проживання ромів — ще з 90-х років діє дві неурядові організації, які опікуються ромською спільнотою. Нині в рамках програми МОМ культурно-просвітнє товариство «Романі Яг» влаштовує обіди для близько 100 осіб, а ще 100 ромам похилого віку з Перчинського та Великоберезнянського районів Закарпаття асоціація «Екгіпе» виділятиме пайки.

ФОТОФАКТ

Багатий вибір овочів, фруктів, м'ясо-молочної продукції, а також товарів для дому запропонували виробники Києва й області на ярмарку, що відбувся в центрі столиці.

Фото Юрія ІЛЛЄНКО (Укрінформ).

Мільйон іменинників

ЮВІЛЕЇ

Одеса святкувала свій день народження — 208-му річницю з часу заснування. А іменинниками почувалися чи не всі мешканці мільйонного міста, такими масовими були святкові заходи, що відбулися в усіх районах Південної Пальміри. Власне, вони, ці заходи, розпочалися ще в суботу та неділю низкою виставок, концертів, фестивалів, спортивних шоу, вікторин, дискотек. Загальний інтерес викликали, зокрема, фестиваль молодих виконавців «Пісні моря» на Дерібасівській та фестиваль рок-музики «Пікейні жилети» на Куликовому полі.

Дерібасівську було віддано у розпорядження численних національно-культурних товариств, які представили власні фольклорні програми. А Куликовим полем заволоділи учасники фестивалю циркового мистецтва «Смішне поряд». Апогеєм свята стало відкриття 5-го міжнародного фестивалю оперного мистецтва «Золота корона» на Театральній площі. Його високий виконавський рівень засвідчують імена відомих учасників, серед яких Мауро Августіні з Ла Скала та Олександр Геркалов з Петербурзького Маріїнського театру, Олена Герман з Кишинівської опери і Манамі Хама з Токійської, Павло Скалуба з Гданської і Тетяна Захарчук з Берлінської, У Дзе Нін з Шанхайської і Владислав Горай з Бухарестської опери, деякі зірки вітчизняного оперного мистецтва — Людмила Ширіна, Шалва Мукерія, Людмила Довгань, Ігор Борко, Тетяна Спаська і син славнозвісного Солов'яненка-старшого теж Анатолій Солов'яненко, який є нині режисером Київської національної опери, а в Одесі став режисером-постановником гала-концерту «Золотої корони». Цей фестиваль триватиме, до речі, цілий тиждень і завершиться 8 вересня, тішачи своїх численних шанувальників популярними класичними операми за участі чудових виконавців.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

ЗВ'ЯЗОК

«Гаряча» телефонна лінія щодня

Щодня, крім вихідних, з вересня у Дніпропетровську розпочинає працювати пряма телефонна лінія. Кожен громадянин може поспілкуватися з керівниками міської ради та всіх її виконавчих управлінь і служб. Складено і оприлюднено графік їхнього чергування. Так реалізовують тут акцію-проект «Мерія на зв'язку». Випробування задуму здійснили ще у серпні, коли в такий спосіб на запитання мешканців міста відповідали перші особи «найпроблемніших» підрозділів. З'ясувалося, по-перше, що в людей накопичилося чимало питань, претензій... По-друге, що телефонний «прийом» громадян — це дуже оперативний і ефективний метод. Вдалося розв'язати кілька нагальних питань і надати допомогу багатьом, хто її потребував.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

Гувернантки з дипломом

У євпаторійському ПТУ-19 відкрили новий факультет і з першого вересня почнуть готувати гувернанток і гувернерів.

За півтора року майбутні дитячі наставники мають опанувати кілька іноземних мов, основи педагогіки і психології, етики та етикету, педіатрії і гігієни, музичної грамоти, навички роботи з комп'ютером та пройти стажування за кордоном. Заявки на молодих спеціалістів цього фаху, які вже тепер почали надходити, свідчать, що безробіття їм не загрожує.

Віктор ХОМЕНКО.
Крим.

Допомога надійшла своєчасно

Унаслідок стихійного лиха, що спіткало Чехію минулого місяця, було затоплено величезну територію, виникла загроза розповсюдження інфекційних хвороб. Завдяки інтенсивній дезінфекції та профілактичним заходам ситуацію вдалося втримати під контролем. Але для продовження цих робіт потрібна велика кількість спеціальних препаратів. Тому гуманітарний вантаж, доставлений колоною МНС України, став своєчасною допомогою, яка дасть змогу розв`язати цю проблему. Рятувальники постачили у Чеську Республіку дезінфікуючий засіб «Неохлор» та вакцину проти гепатиту. Розуміючи важливість місії, бійці МНС зробили все можливе, і за 35 годин подолали 1800 кілометрів у складних гірських умовах. Чеська сторона подякувала Україні за надану допомогу, яка «свідчить про солідарність з народом Чехії».

Криза — не завада

Попри тривалу кризу, що вже рік лихоманить світовий алюмінієвий ринок, на ВАТ «Миколаївський глиноземний завод» підвищують заробітну плату робітникам головних спеціальностей. Вони одержуватимуть до основних окладів надбавку п'ять — десять відсотків. Цей крок — початок реалізації програми підвищення зарплати провідним фахівцям. До кінця 2004 року вона має зрости на третину.

Криза триває (ціна тонни алюмінію впала нижче 1300 доларів США), а платять більше. Тут жодного парадоксу немає. Річ у тім, що продукція компанії «Російський алюміній» (до холдингу входить і Миколаївський глиноземний завод) має підвищений попит на внутрішньому ринку. Водночас конкуренти, в основному американські компанії, зазнають збитків і консервують виробничі потужності.

Нині середня щомісячна заробітна плата на ВАТ МГЗ перевищує 1100 гривень.

Анатолій РОМАНЮК.
Миколаїв.

НАМІРИ

Влада спитає

Золотоніська міська влада взялася за... виховання численних власників кафе і барів, котрі, мов гриби після дощу, відкриваються в місті. На жаль, ці заклади розваг аж ніяк не сприяють культурі спілкування серед молоді. Відпочинок юнаків і дівчат зводиться до розпивання спиртного і з'ясовування стосунків. У гонитві за виручкою підприємці дбають лише про асортимент міцних напоїв, не обтяжуючи себе культурою обслуговування, дизайном своїх приміщень.

Відповідна служба, створена у міськвиконкомі, контролюватиме відтепер усі місця відпочинку молоді, зокрема бари і кафе. За порядок у цих розважально-торговельних точках влада суворо питатиме з їхніх власників.

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.

ФОТОФАКТ

Кролі сріблястої породи голови фермерського господарства «Івіс» Володимира Іванюка із села Стояни Києво-Святошинського району, мабуть, найкращі. Принаймні про це говорили на XIV Міжнародній сільськогосподарській виставці в Чубинському.

На фото: Володимир Іванюк і зоотехнік Ігор Коваленко.

Фото Леоніда ДОБРОВОЛЬСЬКОГО (Укрінформ).

Спроби захистити бідних і клімат

(Початок на 1-й стор.).

Представники різних країн намагаються подолати решту розбіжностей і закінчити роботу над проектом підсумкового документа — плану боротьби з бідністю та забрудненням довкілля. Розбіжності стосуються планів збільшити частку в енергетиці відновлювальних джерел енергії. Зокрема, енергії сонця та вітру. Цьому чинять опір Сполучені Штати та країни—експортери нафти. Крім того, учасники саміту мають розбіжності і в питанні розвитку систем водопостачання і каналізації в бідних країнах. Захисники навколишнього середовища звинувачують США в тому, що вони намагаються торгуватися з бідними країнами, пропонуючи допомогу в розвитку комунального господарства в обмін на поступки в питанні про відновлювальні джерела енергії.

Слід зазначити, що цим критика на адресу США не закінчується. Багато хто з делегатів розцінили відсутність на саміті Джорджа Буша як вияв неповаги до порушених тем. У відповідь на це керівник американської делегації Пола Добрянськи заявила, що Сполучені Штати більше за інших допомагають слаборозвиненим державам. Вашингтон уже оголосив про початок реалізації там низки програм, націлених на боротьбу з голодом, повідомляє Радіо «Свобода».

Проте, схоже, найбільший в історії ООН саміт, незважаючи ні на що, принесе-таки США неприємності. Очікується, що в підсумковому документі серед усього іншого міститиметься заклик до всіх країн світу ратифікувати Кіотський протокол про захист клімату, з якого офіційний Вашингтон вийшов ще торік.

На знімку: Генеральний секретар Кофі Аннан, президент Франції Жак Ширак і президент ПАР Табо Мбекі захоплені дискусією...

День міста минув не без ексцесів

Під час святкування Дня міста 31 серпня — 1 вересня в Москві за різні правопорушення до відділень міліції доставлено близько 6 тисяч осіб. Із них 940 — за появу в громадських місцях у нетверезому стані, майже 400 — за розпивання міцних напоїв у недозволених місцях, 167 — за дрібне хуліганство.

Як повідомляє «Газета. Ru», торжества були затьмарені відразу кількома подіями. В п'ятницю ввечері в метро побили дипломата з Малі Абдула Ндуре. В суботу біля метро «Університет» відбулася масова бійка (за різними даними, в ній узяло участь від 50 до 300 осіб), в якій загинув 16-річний підліток. Через кілька годин на тому самому місці сталася ще одна бійка. В ній, за даними ГУВС, брало участь 20 осіб. Двоє підлітків дістали ножові поранення в живіт. Недільний день приніс нові неприємності: в результаті аварії на американських гірках у Парку культури постраждало 8 осіб.

Коментуючи сумні події, мер Москви Юрій Лужков повідомив, що задоволений роботою міліціонерів, які «спрацювали дуже оперативно». А перший заступник мера столиці Людмила Швецова зазначила: бійка біля станції метро «Університет» «аж ніяк не пов'язана зі святкуванням Дня міста, безпорядки сталися поза зоною традиційних святкових заходів... Такі події мають місце, на жаль, і в інші дні».

Ідея «особливого сусідства» втілилася в документ

На неформальній зустрічі міністрів закордонних справ країн—членів ЄС у датському місті Ельсінор було представлено проект угоди про статус «особливого сусіди» між розширеним ЄС та Україною, Молдовою, Білоруссю й Росією. Презентували документи верховний представник ЄС з питань зовнішньої політики та політики безпеки Хав'єр Солана та глава зовнішньополітичного директорату Єврокомісії Кріс Паттен. Відомо, що угода спрямована на співробітництво між ЄС та його майбутніми сусідами у сферах торгівлі, транзиту та прикордонного контролю. У представництві Єврокомісії в Києві коментувати зміст документів поки що не беруться. Нагадаємо, що офіційний Київ негативно ставиться до ідеї «особливого сусідства» між Україною та ЄС, домагаючись надання нашій державі статусу асоційованого члена Євросоюзу.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Дві моделі

Менш як через три дні громадяни Німеччини прийдуть на виборчі дільниці, щоб проголосувати за тих, хто стане біля штурвалу державного корабля на найближчі чотири роки. За це ведуть боротьбу провідні політичні сили —правляча Соціал-демократична партія в коаліції із «зеленими», яка висунула на пост канцлера Герхарда Шрьодера, та консервативна опозиція — Християнсько-демократичний і Християнсько-соціальний союзи зі своїм кандидатом на найвищий державний пост Едмундом Штойбером.

Вибір буде складний, адже голосувати доведеться не за лідерів конкуруючих партій, а за персоніфіковане майбутнє Німеччини. Він складний ще й тому, що політичні сили, які представляють Герхард Шрьодер та Едмунд Штойбер, у своїх передвиборних програмах акцентують увагу практично на одних і тих самих проблемах. Щоправда, соціал-демократи і «зелені» важливе місце відводять питанням навколишнього середовища, тоді як консерватори немовби «пропустили» цю галузь. До головних проблем, що їх мають намір розв'язувати провідні партії у разі перемоги на виборах, належать економічна політика, зокрема ліквідація наслідків повені, боротьба з безробіттям, реалізація податкової реформи, інтеграція іноземців, а також виконання союзницьких зобов'язань перед Сполученими Штатами, якщо там доведеться вступити в конфлікт з режимом Саддама Хусейна. Цілі спільні, а ось шляхи до них обидва кандидати бачать кожен по-своєму.

У дискусіях передвиборної боротьби вигіднішa позиція в Едмунда Штойбера — йому вже є за що критикувати опонента. Найслабкіше місце канцлера Шрьодера —високий рівень безробіття: в Німеччині понад 4 млн. осіб не мають роботи. Штойбер назвав такий стан справ національною катастрофою. Він не забув нагадати, що Шрьодер чотири роки тому заявив: виборці судитимуть про його діяльність за рівнем безробіття. Тоді вона становила близько 3,8 млн. осіб і Шрьодер обіцяв скоротити кількість безробітних на 500 тисяч. Цього не вдалося досягти головним чином через те, що на ринку праці склалася несприятлива ситуація, а не через те, що погано спрацював кабінет Шрьодера. І хоча канцлер як рятувальний круг мало не останньої хвилини оприлюднив програму, що обіцяє через два роки істотно скоротити безробіття, це, здається, мало йому допомагає.

Запропонована Шрьодером програма ліквідації наслідків повені, яка включає, зокрема, перенесення на наступний рік другого етапу податкової реформи, що мало знизити податкові ставки, забезпечити майже 7 млрд. євро на допомогу потерпілим, також викликає критику в опонента. А замість підвищення податків і посилення навантаження на середній стан він пропонує використати для ринку праці резерви Федерального банку і мотивувати середній бізнес, знизивши для нього податки.

Проте експерти, проаналізувавши пропозиції Штойбера, дійшли висновку, що цілі в нього благородні, але важковиконувані. А деякі пункти програми сумнівні щодо реалізації. Штойбер, наприклад, вважає, що багато німців не працюють, бо отримують надто високу допомогу з безробіття. Тож він пропонує об'єднати її з соціальною допомогою, що, як вважають фахівці, призведе до істотного її зменшення.

Різні точки зору в кандидатів на пост канцлера і на політику стосовно Іраку у зв'язку з можливим нападом на нього США. Герхард Шрьодер вважає, що Німеччина, навіть якщо вона союзниця Америки, не повинна брати участь у зовнішньополітичних авантюрах. На думку Едмунда Штойбера, відмова брати участь у військових операціях США проти Багдада — помилка, бо це означає зменшення тиску на Саддама Хусейна, що не відповідає інтересам Європи.

Упродовж усієї передвиборної боротьби аналітиків цікавить: хто переможе. Результати опитувань громадської думки та дослідження показують, що в обох претендентів практично однаковий політичний рейтинг. Спочатку Едмунд Штойбер дещо випереджав Герхарда Шрьодера, але після того, як уряд зробив ефективні кроки з надання допомоги жертвам повені, рейтинг канцлера піднявся.

Але й це ще нічого не означає, бо все залежить від обивателя, який не бере участі в опитуваннях, а рішення приймає останньої миті біля виборчої скриньки. Багато хто з експертів вважає, що нинішні проблеми Німеччини не зможе розв'язати жодна, навіть дуже велика, партія. З ними може впоратися тільки одна непопулярна, але велика коаліція. Її для блага Німеччини могли б створити... непримиренні конкуренти — соціал-демократи та християнські демократи. Але самі вони таке об'єднання виключають.

Валентина ПИСАНСЬКА.
Франкфурт-на-Майні.

ХРОНІКА.ФАКТИ.ПОДІЇ

■ Львів

Допомога від французького уряду

Уряд Франції передав гуманітарну допомогу у розмірі 5 тисяч євро постраждалим у катастрофі під час авіашоу на Скнилівському аеродромі Львова. Зазначена допомога полягає в наданні медикаментів лікарням Львова.

■ Брюссель

Євросоюзу дозволили ввести мито проти США

Світова організація торгівлі (СОТ) схвалила введення Європейським союзом мита на товари із США на рекордну суму — 4 млрд. доларів з метою компенсації збитків від запровадження у США податкових пільг. ЄС може ввести 100-відсоткове мито на зернові культури, одяг, сталь та чорні метали, алюміній, ядерні реактори, літаки та запасні частини до них.

■ Тбілісі

Шеварднадзе не хоче загострення конфлікту

Президент Едуард Шеварднадзе знову висловив незгоду з рекомендаціями парламенту Грузії стосовно виведення миротворчих сил з Абхазії, форсованої ліквідації російських баз і виходу Грузії із СНД. Ці рекомендації «цілком адекватні» факту бомбардування 23 серпня грузинської прикордонної території, заявив Шеварднадзе. Водночас він сказав, що «треба передусім бути реалістами і розмірковувати раціонально». При цьому президент зазначив, що виведення російських миротворчих сил може спричинити крайнє загострення обстановки в Абхазії.

■ Багдад

Іраксько-саудівські зв'язки

Уряд Іраку оголосив, що до Багдада з візитом прибув член саудівської королівської сім'ї. Це перший такий візит від часів війни в Перській затоці 1991 року, в якій Саудівська Аравія підтримала антиіракську коаліцію. Сама Саудівська Аравія поки що ніяк не прокоментувала повідомлення про візит.

■ Роттердам

Процес над підозрюваними екстремістами

У Голландії, в Роттердамі перед судом постали четверо підозрюваних у підготовці терактів стосовно посольства США в Парижі та американської військової бази в Бельгії. Двох алжирців, одного громадянина Франції та одного голландця ефіопського походження обвинувачують у підтримці екстремістських організацій. Поліція заявляє, що в роттердамській квартирі, де жили заарештовані, знайдено шістдесят викрадених документів, зокрема двадцять шість паспортів, а також відеозаписи Усами бен Ладена.

■ Тель-Авів

Ізраїль і Йорданія домовляються

Ізраїль і Йорданія розпочнуть роботу над спільним проектом з урятування Мертвого моря, попри вимоги арабського світу, щоб Йорданія вийшла з цього проекту. Міністри охорони навколишнього середовища Йорданії та Ізраїлю повідомили про новий проект на суму 800 мільйонів доларів на Всесвітньому саміті зі сталого розвитку в Йоганнесбурзі. Проект включає перекачування води трубопроводом з Червоного моря.

■ Сеул

Катастрофічний тайфун у Південній Кореї

Радник правлячої партії Південної Кореї Шо Сун Сунь назвав тайфун, що обрушився на країну цього тижня, найруйнівнішим у її історії. Внаслідок розгулу стихії загинуло 48 осіб і 60 пропали безвісти. Завдано також великої шкоди інфраструктурі країни: автотрасам, залізницям та телекомунікаційній мережі.

На знімку: роботи з ліквідації наслідків тайфуну вже йдуть.

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів "ГУ" та зарубіжних інформагентств.

Міфи і реалії пенсійної реформи

У сьогоднішній Україні з її величезною кількістю проблем вочевидь немає питання більш гострого та життєво важливого, ніж пенсійна реформа. Воно й зрозуміло. Адже це біль не тільки кожного третього українця, який сьогодні отримує пенсію або соціальну допомогу, а й кожного громадянина, що є потенційним одержувачем цієї соціальної виплати. Це — з одного боку.

З другого — довкола пенсійної реформи наговорено й нафантазовано стільки, що осягнути важко. Складається враження, що нечесні політики та посадовці найвищого рівня влаштували змагання, хто більше і краще наобіцяє громадянам України, які захоплюючі перспективи їх чекають під час виходу на пенсію. А людина схильна вірити у красиву... казку. Пересічного українця, як нині заведено казати, вже заколисали байками, що досить прийняти гарний закон, і усі проблеми пенсійного забезпечення будуть негайно вирішені. А це, м'яко кажучи, відвертий обман.

Вважав і вважаю, що головний напрям пенсійної реформи пролягає через докорінні зміни ситуації в економіці. Адже людство ще не створило пенсійної системи, яка працювала б однаково успішно незалежно від економіки.

Проти чого особисто протестую, з чим не можна змиритися?

По-перше, немає більшої ганьби для держави, ніж мінімальна пенсія у 24 гривні 90 копійок, як це запроваджено Указом Президента України. Та обставина, що після коригування ця сума сьогодні становить 47 грн. 30 коп., для мене особисто принципово ситуацію не змінює.

По-друге, не може бути терпимою величезна різниця, я сказав би, прірва у пенсійному забезпеченні різних категорій громадян, коли вона сягає 10—15, а інколи й 30 разів.

По-третє, ніколи не буде порядку, якщо проблема пенсійного забезпечення регулюється 20 законами, а деякі фахівці стверджують, що нормативну базу з цього питання становлять ще майже 600 підзаконних актів.

Тобто категорично стверджую, що пенсійну систему треба кардинально реформувати. Дещо вже напрацьовано профільним комітетом ВР, Пенсійним фондом, Міністерством праці та соціальної політики, Мінфіном. Це — насамперед персоніфікований облік та передача функцій призначення пенсій органам Пенсійного фонду, до чого, як автор відповідного законопроекту, безпосередньо причетний. Не можу в цьому сенсі не згадати і про запровадження додаткових відрахувань до бюджету Пенсійного фонду від обмінних операцій з валютою, продажу автомобілів, виробів із золота, коштовного каміння тощо. Саме це відіграло вирішальну роль у погашенні багатомісячних боргів з пенсій і дало можливість дещо підняти загальний рівень пенсійного забезпечення.

Особлива цінність згаданих елементів пенсійної реформи полягає в тому, що вони уніфіковані, а отже, здатні діяти у будь-якій системі, й нині успішно працюють на пенсіонера, ветерана, інваліда.

Але сказавши «а», треба сказати «б». Я — прихильник пенсійної реформи, яка була б проведена не в інтересах держави чи роботодавця, хоча принципово не заперечую, щоб у процесі її здійснення були враховані пріоритети і держави, і роботодавця, а в інтересах пенсіонера, ветерана, інваліда.

Саме фігура пенсіонера має бути ключовою в цьому процесі. Всі інші варіанти, моделі пенсійної реформи не варті навіть того паперу, на якому пишуться.

Поділяю думку тієї частини нашого суспільства, яка переконана, що проект закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», який прийнято в першому читанні, відповідає насамперед інтересам держави, але аж ніяк не пенсіонера. Дехто висловлюється навіть конкретніше: «Через цей проект держава намагається зняти з себе турботу про пенсійне забезпечення і повісити її на плечі самих громадян». Від себе хотів би додати: значна кількість проблем пенсійного забезпечення, до того ж найболючіших, як передбачено законопроектом, не розв'язується. І ті з політиків, що стверджують протилежне, або не розуміють, що говорять, або свідомо кажуть неправду.

Лише одна деталь: перехід до страхового принципу пенсійного забезпечення вимагає якщо не абсолютної, то хоча б відносної довіри до держави та інституцій, нею створених. Афери з грішми вкладників колишнього Ощадбанку, трастових компаній, зовсім свіжі афери навколо банків «Україна», «Слов'янський» підірвали цю віру глибоко і надовго. Дуже важко переконувати людину, що це не чергова фінансова піраміда. Надія покладається на магічне слово «загальнообов'язкове», а отже, на те, що держава примусить кожного громадянина нести свої копійки до пенсійних фондів, у тому числі й до недержавних.

За сьогоднішнього жалюгідного рівня заробітної плати віддати ще десять відсотків до накопичувального фонду, хай навіть власного рахунку, багатьом просто не під силу. Пригадую, як складно приймали закон про збільшення відрахування до бюджету Пенсійного фонду з 1 до 2 відсотків заробітної плати працюючого.

Тим часом численні кричущі проблеми у пенсійному забезпеченні, які склалися сьогодні, не є наслідком недосконалості законотворення, а результатом злісного, злочинного, якщо хочете, невиконання чинного Закону «Про пенсійне забезпечення». Ще раз стверджую, що закон цілком нормальний, в ньому є все необхідне.

На жаль, фактично відразу після прийняття цей закон було спотворено декретом Кабінету Міністрів України (хто забув, нагадую: Прем'єр-міністром тоді був Леонід Кучма). Цим декретом призупинені дії двох найважливіших статей закону — 19 та 64, якими, зокрема, рівень пенсії визначався трудовим внеском і трудовим стажем працюючого.

Нині комітет запропонував зміни до чинного закону, якими передбачив підняти верхню межу розміру максимальної пенсії з 3—4 до 4—5 мінімальних пенсій. Верховна Рада проголосувала за це. На жаль, спроба комітету змінити ситуацію на краще наразилася на ВЕТО Президента.

Не претендуючи на істину в останній інстанції, хотів би сказати: досить нам спроб і помилок. Для цього вже часу не залишилося.

Члени комітету, працюючи, враховують весь вітчизняний і міжнародний досвід, у тому числі й проблеми, які виникли останнім часом у деяких латиноамериканських країнах, щоб здійснити ефективну пенсійну реформу в інтересах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів, а отже, і народу України.

Петро ЦИБЕНКО,
народний депутат України,
голова Комітету у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів.

Фото Олександра КУДЛАХМЕТОВА.

ОФІЦІЙНО

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про призначення В. Карабаня Головою Державної судової адміністрації України

Призначити КАРАБАНЯ Володимира Яковича Головою Державної судової адміністрації України.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 29 серпня 2002 року, № 779/2002.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про Державну судову адміністрацію України

Відповідно до пункту 15 статті 106 Конституції України та статті 125 Закону України «Про судоустрій України» **постановляю:**

1. Утворити Державну судову адміністрацію України як центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом.

2. Кабінету Міністрів України здійснити заходи, пов'язані з утворенням Державної судової адміністрації України та забезпеченням її функціонування, в тому числі:

затвердити граничну чисельність працівників Державної судової адміністрації України;

вирішити питання щодо фінансування Державної судової адміністрації України у поточному році, виходячи з можливостей Державного бюджету України, та передбачати бюджетні призначення для забезпечення діяльності Державної судової адміністрації України та її територіальних управлінь у проектах Державного бюджету України на 2003 і наступні роки;

подати у місячний строк:

— проект Положення про Державну судову адміністрацію України;

— пропозиції щодо внесення змін, які випливають із цього Указу, до актів Президента України;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Указом.

3. Внести до Схеми організації та взаємодії центральних органів виконавчої влади, затвердженої Указом Президента України від 15 грудня 1999 року № 1573 «Про зміни у структурі центральних органів виконавчої влади» (зі змінами, внесеними Указами від 14 липня 2000 року № 902, від 23 жовтня 2000 року № 1159, від 5 грудня 2000 року № 1303, від 29 вересня 2001 року № 907, від 27 грудня 2001 року № 1265), зміни, доповнивши розділ III після абзацу «Державна податкова адміністрація України» новим абзацом такого змісту:

«Державна судова адміністрація України».

4. Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям здійснити заходи щодо забезпечення територіальних управлінь державної судової адміністрації службовими приміщеннями, транспортом, іншими необхідними для їх функціонування матеріально-технічними ресурсами.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 29 серпня 2002 року, № 780/2002.

SOS!

Фатальний крок

У першому півріччі на Тернопільщині звели рахунки з життям більше ста осіб. Протягом одного тижня медики обласної лікарні повернули до життя трьох жінок, котрі накладали на себе руки. Основна причина — бідність.

Перше вересня могло стати трагічним у багатодітній тернопільській родині М. Але Бог милував. Та ще лікарі-реаніматологи Тернопільської обласної клінічної лікарні, які врятували Ользі життя (з етичних міркувань ім'я героїні цієї оповіді змінено).

Того дня, прийшовши зі зміни, Ольга робила закрутки на зиму. Руки механічно виконували роботу, а в голові снувалися важкі думки. У хаті залишилось якихось сімдесят гривень, а до школи треба спорядити ще трьох дітей. Трьох старших Ольга так-сяк зібрала. У газетах пишуть: щоб відправити до школи одну дитину, треба від 270 до 500 гривень. А вона менш як за 300 трьох тахи зодягнула-взула. Де взяти ще 300?

У липні ВАТ «Текстерно», де вони з чоловіком працюють (вона — чистильницею у ткацтві, він — слюсарем в обробці), уперше за останні роки було завантажене повний робочий місяць. Ольга раділа: їй нарахували 361 гривню, чоловікові — 344. Але... «Живих» і на цей раз ніхто не збирався платити, хоч господарі у ВАТ змінилися. Запропонували видати тканину в рахунок зарплати, і то лише на 100 гривень. І тим, у кого двоє дітей, і тим, у кого шестеро, і тим, у кого їх зовсім немає, — усім порівну. Ользі вдалося випросити ситцю майже на весь заробіток. Реально вийшло менше: видавали тканину по 2 гривні 10 копійок за метр, а продати її могли лише по 1.80—1.90. Перекупники, які скуповували в робітничих гуртожитках ситець і везли його до Польщі, диктували свою ціну.

Уранці, відправляючи чоловіка на роботу, наказувала, щоб і він просив начальство виділити в рахунок зарплати ситець. Тоді ще була надія спорядити до школи синів-двійняток і доньку-першокласницю. Чоловік прийшов похнюплений — відмовили. Щоденна боротьба зі злиднями загнала її у глухий кут: схопила упаковку ліків, якими рятувалася від астми, і проковтнула...

Згадуючи тепер ту мить, яка могла стати фатальною, жінка заливається сльозами. Плачуть діти, сльози в очах чоловіка.

У мене на язиці крутиться запитання: навіщо стільки дітей, як немає за що їх прогодувати? Ніби вгадуючи його, Ольга каже, що дуже хотіла дівчинку, а народжувалися все хлопці. П'ятеро їх у неї, а шоста таки донечка.

— Така вже маленька господинька, — хвалиться Ольга. — Чоловік пошив їй фартушок, то вона і біля плити мені допомагає, і в хаті прибере.

Узагалі, вона пишається дітьми. Вони в неї роботящі і вчаться добре. Старший син у профтехучилищі вчиться, майстер хвалить, що в хлопця золоті руки. Діти городи разом з батьками обробляють і бабі в селі допомагають. Ольга батьків уже не має, а свекруха хворіє, сама потребує помочі. На батьківщині вони садять картоплю й іншу городину, а в приміському селі Ольга щороку береться обробляти буряки. П'ять мішків цукру були суттєвою підмогою сімейному бюджетові: трохи самі спожили, трохи продали.

Як удається виручити щось за ситець, поспішає на гуртовню. Макарони, крупи, олія... Чогось більше дозволити собі не може. М'ясо, ковбаса, риба для багатодітної родини недоступні. Кавуни, дині продаються нині на кожному кроці, але Ольжині діти їх ще не пробували. Коли повертається з роботи,назбирає їм аличі біля цеху, а інколи діти самі закрадуться на територію молокозаводу, що поруч із гуртожитком, і візьмуть кілька груш-падалиць. І ті несуть мамі, щоб на зиму закрутила. Ото й усі ласощі.

Коли Ольга лежала в реанімації під крапельницею, то з жахом спостерігала, як медсестри міняють пляшки з розчином: це ж скільки платити доведеться! А коли діти принесли їй пачечку печива, розридалася: краще б самі з'їли, вона їм його ніколи не купує, не кажучи вже про цукерки.

Усі восьмеро живуть у гуртожитку. Кімнатку перегородили: хоч якась ілюзія квартири. Кухня загальна, всі зручності — в кінці коридора. Хлопці сплять покотом на підлозі.

Відпрацювавши з чоловіком у «Текстерно» по 20 років, Ольга не має жодної надії на власне житло. Запитую, чи не пробувала поїхати за кордон на заробітки — так робить багато тернопільців. Ольга сумно посміхається: за що оформити закордонний паспорт, якщо радянський лише недавно поміняла, бо не було грошей на фото?

Може, хтось захоче допомогти Ользі М. і її родині? Адреса — в редакції.

Марта ЛІТИНСЬКА.

Тернопіль.

«Венеціанський» підвал

ЗА ЛИСТОМ ЧИТАЧА

Історія з будинком, в якому мешкає наша читачка Ольга Побочій, вона ж — авторка листа до редакції, нагадує сатиричне оповідання незабутнього Зощенка. Після того, як «Голос України» надрукував листаназваної киянки на першій сторінці, вирізки з німими знаками запитання було направлено традиційно до різних інстанцій. Мовляв, що робитимемо, панове чиновники, із давно затопленим підвалом, хмарами комарів та мух, антисанітарією тощо?

Дуже швидко отримали відповідь із санепідемстанції Святошинського району Києва (наводимо скорочено):

«Фахівцями санепідслужби розглянуто Ваше звернення стосовно незадовільних умов проживання внаслідок затоплення підвального приміщення будинку № 80-б по вул. Верховинній та виплоду кровососних комарів... Факти підтвердилися. Будинок був підпорядкований КБУ-603 і у вкрай незадовільному стані в лютому 2002 року переданий на баланс КП УЖГ району. Будинок потребує капітального ремонту мереж підвалів та стояків, покрівлі, місць загального користування та фасадів. За вимогами санепідслужби проведена дезінфекційна обробка підвального приміщення та відкачування води. Директору КП УЖГ Святошинського району м. Києва Кривобоку В. Л. направлено припис головного державного санітарного лікаря району про проведення позачергового ремонту інженерних мереж згаданого будинку. Головний державний санітарний лікар Святошинського району О. Костенко. 29.07.02».

Дещо пізніше ми читали листа із Святошинської райдержадміністрації:

«Святошинська районна у місті Києві державна адміністрація повідомляє, що житловий будинок по вул. Верховинній, 80-б був побудований в 1968 році і належав КБУ-603. За час експлуатації в будинку не було жодного ремонту. З лютого 2002 р. будинок обслуговує ЖЕО-808 КПУЖГ Святошинського району. В разі аварійних ситуацій недоліки терміново усуваються силами ЖЕО-808 та АВС КПУЖГ».

І далі(!):

«Згідно з актом санепідемстанції від 23.07.02 комарів та мух в підвалі і в місцях загального користування не виявлено. За необхідності ЖЕО викликає службу для дезінфекції, договір перевірено санепідстанцією. Підготовлено документацію на ремонт будинку у 2003 році. Перший заступник голови П. Цінік. 9.08.02».

Ось тут і мав би прокинутися видатний сатирик. Є у Зощенка оповідання, як у проблемну квартиру приходить комісія. Скарги мешканця на піч, що димить, спричинюють у головного перевіряльника несподівану реакцію. Коли його колеги задихаються, він, також надривно кхекаючи, запевняє, мовляв, усе нормально, нема чого галасувати...

Отже, разова дезінфекція та відкачування води, як свідчать мешканці злополучного будинку, — це ненадовго. А їм, з одного боку, кажуть: факти підтвердилися, потрібний капремонт. З другого — заспокоюють: комарі та мухи вже полетіли. (Мабуть, на південь засмагати). А сирість — ну то й що? Дотягнуть якось нетерплячі мешканці до 2003 року. Все одно план реконструкції «хрущовок» залишився фікцією. Перебудова їх на пристойніше житло Києву, на відміну від Москви, також не загрожує. А якби й загрожувала, то це не означало б, що нинішні мешканці залишаться в рідному районі, а не поїдуть світ за очі. Та й узагалі, хіба за такі дрібниці нині мають голови боліти? У місті ще не всі підземні квартали добудовано. А добудовані потроху руйнуються і потребують уваги.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

Про що не скажуть із трибун

Пише вам мешканка Антрацита, шахтарського містечка, яке помирає. З трибун нині часто кажуть, що місто росте, стає на ноги. Не вірте. Більшість антрацитівців не бачать жодних змін.

З 16 років я працювала на шахті імені газети «Луганская правда», поки її не закрили. Така ж гірка доля спіткала багато підприємств. У місті процвітають безробіття, злочинність. Але про це замовчують.

Довелося мені певний час працювати і на шахті «Крененській». Та через систематичну невиплату зарплати була змушена звільнитися. З 11 березня я розрахувалася з шахтою, а ось шахта зі мною — досі ні. Як і багато інших, їжджу туди уже майже півроку, але одержати гроші не можу. Справа в тому, що зарплату на шахті ділять на частини. І на сьогодні робітники ще не одержали залишки за березень. А вже серпень надворі: людям треба робити заготовки на зиму.

Моя дочка працювала на заводі «Еталон» токарем. У січні пішла в декрет. Дитині уже п'ять місяців, а декретні вона досі не може отримати. На заводі їй кажуть: «Не ходи, грошей немає».

Спробувала звернутися до суду. Судя сказала, що документи взяти може, але чекати доведеться дуже довго. Чи це натяк на те, що треба щось дати. Чи на те, що бідним нічого скаржитися. То де Конституція, що захищає права людини? Висновок один: Конституцію розробили для тих, хто її затверджував, закони захищають тих, у кого «зелені» в кишені, а про права злидарів і говорити не варто.

Тамара ВАЛЕВИЧ.

Антрацит
Луганської області.

ФОТО З КОНВЕРТА

Берег дитинства.

Фото Михайла СВІТЛИЧНОГО.

Спокуса добробутом

РЕЗОНАНС

Прочитав у «Голосі України» за 11 липня цього року статтю «Заробіток «по-чорному». Розпачливе тужіння авторки над «гірками Ігоревими запитаннями» змусило взятися за перо. Надто вже симптоматичні вони, ці «гіркі питання». І висвітлюють, я думаю, проблему набагато ширшу, ніж пошуки заробітку окремим молодим юристом у окремому районному центрі Черкаської області.

Проблему цю я назвав би «спокуса добробутом». Сутність її полягає в тому, що блага, котрі пропонує сучасна цивілізація, породжують у багатьох людей (надто у молоді) бажання отримати все й одразу. Якщо цього не відбувається, то починається голосіння, де чується відлуння старих «добрих» часів, порівняння рівня життя з подібним у розвинених країнах, узагальнення на кшталт: «Україна не береже мізки, вміння та здібності своїх громадян».

Проілюструю своє твердження.

Утримаюся від спокуси згадати про мізерні заробітки юристів на той час, коли сам закінчив (як і Ігор, «з відзнакою») університет. Візьмемо хоча б початок 80-х. Розподіл випускників юрфаку університету. Пропонуються консульта великого підприємства — 110—130 руб., інспектора райвідділу соціального забезпечення — 90—110 руб., юриста райспоживспілки — 160 руб. Найкраща платня в колегії адвокатів — до 270 руб. на місяць. Можу помилитися у дрібницях, на 10—20 руб. у той чи інший бік, але загальна картина мала саме такий вигляд.

Щодо квартири. Про наймання двокімнатної квартири годі було й мріяти. Щоправда, молодий спеціаліст мав право на позачергове отримання житла в державному чи громадському житловому фонді. Але такої «пільгової» квартири, як правило, чекали по 10—15 років.

Звісно, тоді продукти коштували дешевше, але в крамницях їх хронічно не було. Проте усі з цим якось мирилися. Бо всі так жили.

Але раптом настав «дикий» ринок. З'явилося чимало товарів, про які раніше тільки чули. І всі вони більшою чи меншою мірою стали доступні. Були б гроші. І тут з'явилося найтяжче випробування — спокусою мати блага. Витримати його важче, ніж терпіти бідність. Надзвичайно негативну роль тут відіграли минулі десятиліття «зрівнялівки». В індустріально розвинених країнах (як можу судити після спілкування з тамтешніми юристами) не виникає «гірких запитань»: чому молодий юрист отримує менше, ніж досвідчений; чому він не може мати спочатку таке помешкання або авто, які хоче... Всі знають: це треба заробити не одним роком важкої праці! Тому юристи там не йдуть у вантажники, а вдосконалюють свою фахову майстерність, не вважаючи себе у 27—28 років кращими «законниками» свого міста.

Звісно, спокуса добробутом стосується не лише юристів. Отже, проблема, мабуть, не так у тому, що вантажником чи продавцем працювати вигідніше, ніж юристом. А в тому, що матеріальні блага «відтісняють» на другий план фах, уподобання, мрії.

Євген ХАРИТОНОВ,
доктор юридичних наук.

Одеса.

ПАМ'ЯТЬ

Люди — піщинки в морі життя

Цей невеличкий з гербовою печаткою аркуш паперу вивершує земне буття людини. Свідоцтво про смерть... Вік померлого — 32 роки. Дата смерті — 1937 рік. Довго пробиралося воно до Софії Антонівни. Понад шістдесят років. Вона знову вчитується в його рядки і не може миритися із фатальним — «розстріл». За що обірвав свинець татові літа?

...Мешкали Грелюси у мальовничій Бубнівці Городоцького району, що на Хмельниччині. Через кладку — сусіднє Тернопілля, за три кілометри від села — срібна річка Збруч. Заробляла сім'я на прожиття працею на землі, мала господарку, худобу. Антон Барткович та Емілія Рафаїлівна були далекі від політики, як небо від землі. Та органи підозри і кари не дрімали, вишукуючи «ворогів народу».

— Глибокої вересневої ночі, — пригадує Софія Антонівна, — нас розбудив сильний грюкіт у двері. Через хвилину в оселю увірвались обвішані кобурами незнайомці і почали нишпорити по кутках, копошитись у хатніх речах. Два з них патрулювали біля дверей, аби ніхто з хатніх не втік.

— Що ви робите, що це значить? — кинулася до них сполотніла мати.

— А ти не поняла? — ошкірився обвитий портупеєю здоровань. — Обиск, мілая, обиск, — і в його вирлатих очах застрибали злі чоловічки.

Не знайшовши нічого крамольного, нічні візитери наказали татові йти з ними. Грюкнули двері, в хаті запанувала гнітюча моторошна тиша.

Лише в часи незалежності нашої держави Софія Антонівна отримала офіційного листа, з якого дізналася, що батько її Антон Барткович Грелюс за сфабрикованим звинуваченням в антирадянській діяльності згідно з постановою НКВС СРСР і прокурора СРСР від 10 жовтня 1937 року був засуджений до розстрілу. Вирок виконано у Вінниці. З того листа і надісланої довідки Софії Антонівні стане також відомо, що повторне розслідування кримінальної справи показало безпідставність висунутих звинувачень, що його цілком реабілітовано. Посмертно. Та це буде потім. А наразі дружину і дітей Антона Грелюса чекали нові страшні випробування.

За два з лишком місяці після арешту тата посеред ночі забрали Емілію Рафаїлівну. Відірвали силоміць від дітей, які вчепилися за поділ маминої спідниці, витягли напівроздягнену з хати, заштовхали на воза і під проливним дощем повезли в нічну темінь, у невідомість.

Нинішньому поколінню важко збагнути драматизм становища людей у ті полинні роки, трагізм долі сотень тисяч, кинутих під колеса сталінської машини смерті, у беззахисність перед тупою силою зла. Найстрашнішим був отой судомний страх, що сковував душу, коли під ворітьми чи дверима скажено верещала сирена «чорного ворона».

Дітям Грелюсів — восьмирічній Софійці та шестирічній Франі — довелося ковтнути того страху ще не раз. Наступного дня після арешту матері приїхали по дівчаток. Софійку разом з іншими дітьми «ворогів народу» повезли до Білорусі. Світ для дівчинки розколовся навпіл, більше ніколи вона не бачила своєї сестрички Франі...

Понесли-закружляли Софійку вітри життя. Вони прибили її до Весновського сирітського будинку. А далі — фашистська навала. Під час війни працювала поряд з дорослими на військовому заводі. Якось Софійку викликав до себе директор заводу.

— Тут лист надійшов, — простягнув він складений у формі трикутника аркушик паперу. — Тебе розшукує якийсь Франек.

— Та то ж мій двоюрідний брат. Хто ж іще? — в грудях у дівчини ластівкою затріпотіло серце.

— Значить так, дівчинко. Тобі вже шістнадцять. Можна сказати, доросла. Коли рідні кличуть — не затримуємо.

Три місяці добиралася Софійка на рідну Хмельниччину. Давалася взнаки післявоєнна розруха. Захвилювалося серце, коли побачила рідне село. Прочинила Софійка знайомі старенькі ворітця, ступила на поросле споришем подвір'я. На поріг вийшла чужа бабця: «Чого тобі, небого?»

Софійка відчула себе спустошеною.

...З роками усе пережите здається почасти Софії Антонівні прочитаною книгою. Ніби це було давнимдавно не з нею, а з кимось іншим. Мешкає нині Софія Антонівна Щерба зі своїм чоловіком Василем Дмитровичем на одній із тихих вуличок старої частини Калуша. Разом сина і дочку виколихали, на онуків розбагатіли. Відрахувала Антонівна п'ятдесят з лишком років. Не гараздують Щерби, пенсії куценькі. Заледве вистачає на найнеобхідніше. Компенсації за конфіскований батьківський маєток так і не отримали.

Усе життя не полишає Софію Антонівну надія знайти сліди своєї мами. Не так давно надійшло повідомлення, що матір її Емілія Грелюс була заарештована як дружина «ворога народу» за... антирадянську діяльність і за контрабанду. І ще за те, що була членом костельної общини села. Відповідно до рішення особливої наради при НКВС СРСР і прокурора СРСР від 8 червня 1938 року відправлена до Північного виправно-трудового табору. А ще сповістили, що отримати додаткові відомості про її подальшу долю не видається можливим.

Загубився, пропав у сибірських мерзлотах ще один людський слід...

Ірина КИТАЄВА.

Калуш
Івано-Франківської області.

Гвіздівська трагедія

ЗА ЛИСТОМ ЧИТАЧА

У Гвіздів Корецького району мене покликав лист Тетяни Поліщук. Трагедія, яка сталася 1 червня минулого року на її обійсті, докорінно змінила життя сім'ї. Звичайно, в гіршу сторону. У листі — розпач, прохання справедливості...

У Гвіздові, найближчому до Корця селі, обійстя Поліщуків шукати не довелося, бо разом зі мною виявила бажання поїхати до них і голова Корецької районної ради Ганна Беркута, яка до обрання на цю посаду дванадцять років очолювала гвіздівське господарство «Зоря», тож кожного мешканця знає в обличчя і поіменно. Тому, коли ми під'їхали до будиночка Поліщуків, я вже багато довідалася від неї про цю сім'ю.

— Родом Поліщуки з нашого району, але життя свого часу закинуло їх на Київщину, — розповідає Ганна Григорівна. — Та після аварії на Чорнобильській АЕС тоді ще півторарічна донька Поліщуків Інна почала часто хворіти. Стало зле і її мамі Тетяні. Шукали порятунку в лікарів, а ті після обстеження порадили змінити місце проживання. Так Поліщуки опинилися в селі Гвіздів. Купили стареньку хату і почали обживатися на новому місці. За одинадцять років, які тут мешкає подружжя, я жодного разу не чула, щоб вони когось скривдили чи образили. Звичайна собі селянська сім'я, яка заробляє мозолями на шматок хліба. І раптом таке горе...

А про це вже розповіла авторка листа Тетяна Поліщук:

— Того дня ми дуже втомилися, бо взялися доглядати лан цукрових буряків. Та ще й у себе в господарстві вистачало клопотів, бо ж і город маємо, і корову тримаємо, і коня. Тож усьому хотілось дати лад, щоб на Трійцю трохи перепочити. Тому рано полягали спати. Проте сон перебив шум: хтось кидав каміння по бляшаному даху нашої хати. Спочатку ми подумали, що це хтось у такий спосіб увагу до нашої доньки проявляє. Але каміння кидали знову і знову. Якщо то був жарт, то він вочевидь затягнувся. Чоловік вирішив з'ясувати, в чому річ, і вийшов на подвір'я. Я чула лише його запитання: мовляв, хто це заважає людям спати? А потім — його стогін. Я вибігла на подвір'я. А там Анатолій тримається рукою за груди. «Мене хтось підрізав», — сказав він. Я злякалася, почала кричати. Збіглися сусіди. Викликали «швидку», яка забрала пораненого Анатолія у Корець, в лікарню. Добре, що село наше розташоване неподалік райцентру, інакше не берусь стверджувати, що довезли б чоловіка живим — стільки крові він втратив. Спасибі лікарям, які боролися за його життя. Я ж не знала, на якому світі живу, так була вражена і розгублена. Тим паче що бракувало грошей на медикаменти і треба було шукати десь допомоги.

— Але світ не без добрих людей, — втирає очі пані Тетяна, — допомогли. Тоді і Ганна Григорівна відгукнулась, як депутат районної ради від нашого села, і односельчани...

Шкода, що нашого приїзду не дочекався Анатолій Поліщук — односельці попросили вивезти снопи з поля конем, і він не міг відмовити, бо пам'ятає, як ті підсобляли його родині в біді.

— Якби не кінь, що дістався нам у спадок від батьків, то й не знаю, як вижили б, — розповідає Тетяна Поліщук. — Я ніколи не плачусь, але нам дуже сутужно. На новому місці ми не знайшли роботи, хоч я за професією бухгалтер, Анатолій — культпрацівник. Я одержую 67 гривень на біржі як безробітна, Анатолій — 80 гривень пенсії у зв'язку з інвалідністю (після ножового поранення йому дали другу групу). Оце й усі наші статки. Тож мусимо працювати до сьомого поту, щоб не вмерти з голоду. А нам з донькою потрібне ще й лікування — Чорнобиль постійно нагадує про себе хворобами. Раніше на Анатолія була надія, але після поранення він уже не здатен до тяжкої роботи, без чого в селі дуже важко обійтись. І тепер уже нам усім трьом треба лікуватись. Та бракує грошей, тож покладаємося на волю Божу...

Допоки Анатолія виходжували лікарі, його кривдник (а ним виявився 19-річний мешканець цього ж таки села Максим Гопанчук) наступного дня, 2 червня, прийшов з повинною у міліцію, де написав пояснення про те, що спонукало його до такого вчинку:

«1 червня 2001 року близько 23-ї години на автобусній зупинці я попрощався з друзями. Потім пішов додому, взяв кухонного ножа і пішов до будинку Поліщука Анатолія. Біля липи, що росла поблизу його паркану, я почав кидати на дах шматочки щебеню. Через деякий час на вулицю вийшов Поліщук Анатолій і почав кричати й обзивати. Я стояв від нього на відстані, розсердився і правою рукою, в якій був у мене кухонний ніж, штовхнув його в груди. Висунувши ножа, я почав втікати додому. Так вчинив, бо чоловік кілька днів тому приставав до мене, щоб я вступив із ним у статеві зносини. Після того, як я прибіг додому, сховав ножа в гаражі, помив і пішов спати. Вранці я узнав, що Поліщук Анатолій перебуває в лікарні. Я зрозумів, що скоїв поганий вчинок, і добровільно прийшов у Корецький райвідділ із явкою з повинною».

Чи щирою була явка з повинною Максима Гопанчука, вчинок котрого на початку розслідування кваліфікували за ст.17, 94 ККУ 1960 року як замах на вбивство, не берусь судити: у душу ж не заглянеш. Проте якби навіть припустити ймовірність подібних домагань (усі, з ким розмовляла в селі, не змогли пригадати, щоб за одинадцять років, які він живе у Гвіздові, таке помічали за Анатолієм Поліщуком, хоча й, самі розумієте, в невеличкому поселенні всі на виду: не встигнеш на одному кінці села кашлянути, як на іншому почуєш: «Будьте здорові!»), то є інші, законні методи захистити свою честь і гідність. Скажімо, звернутися в міліцію. А юнак одразу вирішив вчинити самосуд.

— Анатолій був шокований таким несправедливим звинуваченням, — розповідає Тетяна Поліщук. — Ми з ним не один десяток років прожили, і того, в чому звинувачує чоловіка хлопець, я ніколи за Анатолієм не помічала. Тому й чоловік сам почав вимагати експертизи, яка не підтвердила б цих звинувачень.

Чітких мотивів, що спонукали Максима Гопанчука зазіхнути на чуже життя, не міг навести і Микола Гаврилюк, суддя Корецького районного суду, який головував на цьому судовому процесі і з яким я мала зустріч. Зате дружина потерпілого припускає, що, можливо, чоловікові в такий спосіб помстилися за те, що він не дозволив доньці Інні приятелювати з компанією, яка, на його думку, могла б погано на неї вплинути. Інакших мотивів вона не бачить, бо ніколи не спілкувалися ані з кривдником, ані з членами його родини.

— А ви про це на суді сказали? — запитую жінку.

— Намагалися, але нам не дали і рота розкрити.

Поясню, що через бідність Поліщуки не мали змоги оплатити послуги адвоката, а тому в судовому засіданні самі захищали свої інтереси. Натомість обвинувачений мав захисника. Самі розумієте різницю, коли вас захищає професіонал, а коли — людина, далека від юридичних тонкощів...

До слова, в ході судового слідства дії Максима Гопанчука постановою прокурора Корецького району Володимира Кульпача кваліфіковані за ч.1 ст.101 Кримінального кодексу України 1960 року, тобто як умисне нанесення тяжких тілесних ушкоджень, небезпечне для життя в момент заподіяння. Але Корецький районний суд засудив Максима Гопанчука за ст. 105 ККУ 1960 року (заподіяння тілесних ушкоджень з необережності) на 10 місяців і 21 день позбавлення волі, тобто вже в залі суду він був звільнений з-під варти. Суд також зобов'язав його відшкодувати потерпілому Анатолію Поліщуку 5 тисяч гривень моральної та матеріальної шкоди.

Але прокурор Корецького району та потерпілий подали апеляцію до апеляційного суду Рівненської області. Вони вважають, що Корецький районний суд неправильно застосував ст.105 ККУ 1960 року, оскільки тілесні ушкодження потерпілому засуджений М. Гопанчук завдав умисно, а не з необережності, відтак його дії слід кваліфікувати за ч.1 ст.101 ККУ 1960 року. Прокурор району просив вирок суду скасувати і справу направити на новий судовий розгляд, а потерпілий — вирок скасувати, направивши справу на додаткове розслідування.

Колегія суддів судової палати в кримінальних справах апеляційного суду Рівненської області під головуванням судді Анатолія Квятковського апеляцію прокурора Корецького району задовольнила повністю, потерпілого — частково. Тобто вирок Корецького районного суду від 24 квітня 2002 року стосовно М. Гопанчука скасувала, а справу направила на новий розгляд у той самий суд, але в іншому складі суддів. Відтак у Поліщуків зажевріла надія добитися справедливості. Хоча б для того, як я зрозуміла із розмови з ними, щоб довести, що людське життя і здоров'я таки вартує більшого, ніж ті 80 гривень, які платить потерпілому у зв'язку з його інвалідністю держава. А ще, що не варто чинити самосуд...

Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

У НОМЕР

Реформа, яка триває

Згідно з відповідним указом Президента України 2 вересня 1996 року розпочалася грошова реформа.

З відстані немалого часу, який ми прожили відтоді, усвідомлюємо: то був справді початок перехідного періоду суверенної держави. І спостерігаючи за тим, як рада Національного банку виступає цими днями проти емісійного покриття дефіциту бюджету, бере сумнів, що реформа позаду. Так, ніби заплющиш очі і побачиш: крізь відкрите вікно проїжджаючого повз осінь 1996 року «Мерседеса» хтось жбурляє пачку купоно-карбованців, як непотріб, збиткуючись над грошовим сурогатом. Або прислухаєшся і почуєш мудрого старого Вадима Гетьмана, котрий друкував гривню у Канаді ще на зорі нашої незалежності: «Розумієш, синку, на щорічних зборах МВФ у Нідерландах з нами вже рахувалися...»

1996-го ми співали дифірамби своїй власній грошовій одиниці, ще вповні не усвідомлюючи, яку колосальну виховну функцію вона виконає в майбутньому. Комсомольці-банкіри хрестилися: не спіткала б гривню доля тимчасового карбованця. Не побила б її інфляційна сарана, бо охочих підняти економіку за рахунок механічного друкування грошей не бракувало ні тоді, ні зараз. Часом, коли падав на коліна ринок цінних паперів або в Росії спалахувала фінансова криза, ми були за крок від цього. Але зрештою порятунок знаходили у валютних коридорах, паризьких клубах, адміністративних рішеннях правління Нацбанку, ще деінде. Банкіри за грішми бачили більше, ніж сяйво державної атрибутики. Може, тому саме на них перших почали зважати країни великого капіталу. Але захистити гривню від знецінення банкірові допоміг народ, якому скрізь недоплачували і який завжди десь переплачував. Скільки разів народ і банкіри набивали собі гулі, цапалися одне з одним, помилялися, вчилися на своїх помилках, проте жодного разу не зрадили одне одного. Бо мірилом цих стосунків була Гривня. Україну ніколи не вважали країною великого капіталу. Та восени 1996 року світлої пам'яті Вадим Гетьман мені сказав, що вона завжди такою була. В момент, коли громадяни віддавали за одну гривню 100 тисяч купоно-карбованців, це сприймалося як сумний жарт.

Але минали роки, а національна грошова одиниця не здавала своїх позицій порівняно з іншими твердими валютами. І нехай наше економічне зростання ще зумовлене переважно зовнішніми чинниками, а не зростанням внутрішнього споживання, слова Вадима Гетьмана вже не здаються жартом. На Заході визнали, що грошову реформу в Україні провели блискуче. Але Захід помиляється. Ця реформа продовжується.

Сергій ВЛАД.

ДАТИ

Найкровопролитніша і найжорстокіша

Шість років і один день. Саме стільки тривала друга світова війна. Звісно, в історії людства були й війни, що йшли значно довше. Проте за своєю жорстокістю й кровопролитністю з нею жодна не зрівняється.

У ній брала участь 61 держава, на території сорока з них велися бойові дії. За даними дослідників, так чи інакше до неї було залучено понад сімдесят відсотків населення світу.

Перше вересня 1939 року. Цей день нападу Німеччини на Польщу вважається початком другої світової.

Після того, як у війну проти загарбників вступили Велика Британія та Франція, воєнний конфлікт набув світового масштабу.

Уже наступного року добре підготовлені війська вермахта захопили Данію, Норвегію, Бельгію, Нідерланди, Люксембург, Францію. 1941 рік. Німці нападають на СРСР, а їхні союзники японці — на американську військово-морську базу Перл-Харбор. На початку війни німецькі війська були значно краще озброєні та вишколені, проте «бліцкриг» у СРСР не вдався. Насамперед завдяки героїзму радянських солдатів.

Тим часом американці завдавали одну за одною поразки японському флоту.

У 1944 році проведенням Нормандської десантної операції в Європі союзники відкрили другий фронт.

Лютий 1945 року. В Криму керівники СРСР, США та Великої Британії підписали угоду, яка передбачала вступ Радянського Союзу у війну проти Японії через два-три місяці після капітуляції Німеччини.

Для проведення радянськими військами десантних операцій загін особливого призначення ВМС США в затоці Колд-Бей (Аляска) підготував радянські військово-морські бойові екіпажі для обслуговування кораблів американського виробництва, що були передані СРСР.

5 квітня 1945 року радянський уряд оголосив про денонсацію пакту про нейтралітет.

Весною цього ж року союзники провели в Європі Рурську операцію, форсували Рейн і ввійшли в Італію.

У квітні—травні було разгромлено останні угруповання німецьких військ. Війна в Європі закінчилася.

26 липня була опублікована Потсдамська декларація США, Великої Британії та Китаю, в якій вимагалася капітуляція Японії. Через два дні після цього японський прем'єр-міністр Судзукі заявив, що уряд ігнорує ці вимоги.

Результатом цього стали атомні бомбардування міст Хіросіма (06.08.1945 г.) та Нагасакі (09.08.1945 г.) та вступ СРСР 9 серпня у війну проти Японії.

Бойові дії між японськими та радянськими військами почалися одразу в декількох напрямах. І вже 20 серпня наші війська просунулися в глиб Маньчжурії із заходу на 400—800 км, зі сходу на 200—300 км.

А до цього 15 серпня імператор Японії Хірохіто оголосив про прийняття умов капітуляції. З того дня бойові дії між американськими, британськими та японськими збройними силами було припинено. Проте частини Квантунської армії наказу про капітуляцію не отримали і продовжували війну з радянськими військами. Бої не припинилися навіть після того, як командувач Квантунської армії генерал Ямада підписав 19 серпня акт про капітуляцію. До 1 вересня радянські війська провели заключну десантну операцію другої світової війни — Південно-Курильську.

2 серпня 1945 року на американському лінкорі «Міссурі» було підписано Акт про капітуляцію Японії. Друга світова війна закінчилася 2 вересня 1945 року.

Підготував Богдан ДОВНИЧ.

Герой–українець — вождь індіанців?

Ця ще незавершена романтично-сенсаційна історія — відображення людської долі, понівеченої катаклізмами XX століття.

Ім'я Івана Івановича Даценка, Героя Радянського Союзу, льотчика-аса, якого однополчани прозвали Нічним Соколом (літав він на важкому бомбардувальнику Іл-4 (ДБ-3Ф) і здійснив 213 бойових вильотів, переважно нічних) я чув з дитинства. Як і всіх моїх ровесників — піонерів 60-х — нас виховували на трагічно-героїчній долі земляка-диканця, який 19 квітня 1944 року загинув, не повернувшись з бойового завдання. Мало того, наша шкільна піонерська дружина носила його ім'я, тому на всіх урочистостях ми дружно салютували й хором гордо його повторювали. Можливо, так було і в ту хвилину, про яку пізніше згадував прославлений Махмуд Есамбаєв. У 1967 році в Канаді під час виставки «ЕКСПО-67» проводилися Дні радянської культури, до складу урядової делегації увійшло близько двохсот артистів. Хтось із високопосадових господарів запитав у всесвітньо відомого танцюриста:

— Я хотів би зробити для вас подарунок. Що ви бажаєте?

— Познайомте з індіанцями, їх побутом, культурою, танцями...

Завезли мене в нетрі. Вігвами стоять, шкурами обтягнуті. Танцювали для мене чудово. Я кажу: «А де вождь?». І дивлюся, він іде до мене, на голові — пера, весь розфарбований. Високий, ставний, брови чорні, волосся чорне. Я собі говорю: «Який гарний чоловік!». Позаду — почет. Я кажу:

— Здрастуйте.

Вождь індіанського племені відповідає так співучо:

— Здоровенькі були. Ласкаво запрошую до мого вігвама.

З'ясувалося, він — українець. Колишній вождь племені помер, і до нього, як зятя, разом з донькою перейшло все господарство. Подали наїдки, а він дружині: «Неси галушки». З'явилась горілка. Він запитує:

— Співати можете?

І заспівав «Розпрягайте, хлопці, коней». І дружина підспівала, він навчив її української, і я підспівав. Він співав і плакав, і вона плакала, і навіть діти заревли.

Признався, що він з-під Полтави. А зовуть його Іван Даценко.

— Щоб побачити батьківщину, то океан би пішки перейшов, — сказав він...

У своєму першому інтерв'ю з цього приводу для журналу «Советский экран» наприкінці 60-х Есамбаєв про все розповів досить побіжно. Можливо, після спільного розпиття горілки з індіанцем — полтавцем Даценком мав неприємну розмову з представниками тодішнього КДБ, які завжди супроводжували такі зарубіжні поїздки...

Та вже 1996-го в газеті «Труд» описав все, як було, згадавши і прізвище вождя — Даценко, і те, що родом він з-під Полтави, інші колоритні подробиці. На той час незвичайною долею земляка зацікавились кілька журналістів, зокрема полтавець Віталій Цебрій, диканець Василь Скорик, а найбільше рідна племінниця героя-льотчика Ольга Рубан. Саме ця трійка на той час почала найпредметніше вивчати усі невідомі деталі й обставини його біографії, шукати якщо не очевидців, то бодай побіжних свідків, зіставляти факти, аналізувати, припускати...

З усього добутого склалася така картина. За офіційною версією, яка надійшла довідкою з Центрального архіву Міністерства оборони Російської Федерації, значилося, що «... заступник командира ескадрильї 10-го гвардійського авіаполку дальньої дії Герой Радянського Союзу гвардії капітан Даценко Іван Іванович, 1918 р. н., уродженець Полтавської області, Диканського району, с. Чернечий Яр, наказом ГУК НКО №01957 від 17.6.1944 р. виключений із списків офіцерського складу Збройних Сил, як такий, що не повернувся з бойового завдання в ніч на 19.4.1944 р... З питання виявлення даних про подальшу долю Даценка І. І. рекомендуємо звернутись до органів служби безпеки». Але за свідченнями тих, хто служив з героєм в одній частині, не можна було напевне говорити про його загибель. Отож льотчика збили, проте факт його загибелі засвідчити не зміг ніхто. Мало того, однополчанин у листі його рідним і близьким (архів зберігся) писав: не вірю, що друг загинув! Мовляв, його збили, і він вистрибнув з парашутом. І натякає також, що Даценка взяли в полон німці...

Інший полтавський льотчик, теж Герой Радянського Союзу, на жаль, нині вже покійний, Іван Ілліч Бабак говорив мені в приватній розмові, що чув ім'я та прізвище Даценка, котрий, як передав йому один з керівників тодішніх ВПС Радянського Союзу (була ця розмова в 70-х роках), справді опинився в полоні у німців. Які це могло мати наслідки для вояка, особисто сповна відчув на собі й Бабак, який був тяжко поранений і збитий на ворожій території у самому кінці війни, мужньо витримав усі тортури полону, а затим тривалий час поневірявся по «рідних» таборах, аж доки його не виручив бойовий побратим легендарний Олександр Покришкін. Але на кар'єрі офіцера було поставлено хрест, цілком заслужену другу Зірку Героя йому так і не дали, довелося повернутися до мирної професії учителя. Можна лише здогадуватись, як могла скластись доля у сталінській країні й того ж таки Даценка, тому не виключено, що він вибрав шлях еміграції. Так, до речі, в ті роки діяли багато і радянських військовополонених, і остарбайтерів.

Заслуговують на увагу також спогади росіянина, мешканця підмосковного міста Новотроїцька Михайла Секрета, котрий за 30 років зібрав відомості про 12850(!) Героїв Радянського Союзу. Своєю архівною інформацією про Івана Даценка він поділився з кореспондентом газети «Комсомольская правда» Олександром Гамовим:

— Про випускників-героїв Оренбурзького військового авіаційного училища (яке до війни закінчив і Даценко) я в 60-х роках складав картотеку, тоді вперше й почув за Даценка. Щоправда, один фронтовик, теж льотчик-герой, розповідав про нього якось настороженo, озираючись навкруги: «Знаєш, тут якась історія... Іван, за офіційними даними, загинув ще 44-го, а мій знайомий бачив його десь під Берліном 45-го. І був він чомусь у цивільному одязі». Тоді пішли чутки, що Даценка треба викреслити із списку оренбурзьких героїв, і зробили це 1967 року, якраз після поїздки Есамбаєва до Канади й зустрічі з індіанським вождем.

Можна припустити, що спецслужби спрацювали оперативно і, мабуть, натрапили на слід зниклого героя, то й вирішили підстрахуватися. У ті роки іншої реакції годі й було чекати. Цю версію підтверджує ще й такий факт. 1967 року оренбуржець майор Лазукін порушує клопотання про перейменування села Чернечий Яр на Даценківське. Він направляє офіційного листа в Полтаву, але... відповіді не одержує. Більш ніж дивно для тодішньої епохи, коли велося масове перейменування населених пунктів відповідно до соціалістичної ідеології. Тоді кожний хутірець шукав собі героя-земляка — хоч сільського масштабу, а тут проігнорували всесоюзну постать! Вочевидь, виникли проблеми...

Імовірний розвиток загадкової історії Віталію Цебрію змалював Сергій Копилець, один із керівників товариства «Україна» (воно здійснює зв'язки з нашою діаспорою). Він грунтується на розповіді полковника британської армії, активіста Спілки офіцерів України Віктора Роєнка (нині він громадянин Канади):

— У 1953 році британський полковник полював на лосів у провінції Онтаріо. Заблукавши в лісі, раптом вийшов до берега невідомої річки і побачив сценку: у воді бавилися двоє маленьких індіанців й розмовляли між собою... українською мовою! Роєнко теж звернувся до них українською, хлопчаки спершу здивувались, затим зраділи і познайомили випадкового знайомого зі своїми батьками. Збіги разючі: батько хлопців родом з-під Полтави, у війну був льотчиком, нині зять вождя племені. Отож цілком міг стати спадкоємцем трону.

Здавалося б, усе ясно: ось він, наш земляк-українець, герой війни, якого доля закинула далеко на чужину. Але чого не легалізує своє ім'я? Не може порушити суворі закони і звичаї племені, яке стало для нього рідним, чи має боятись за безпеку свою й української рідні? Він і так мовчав, а почали шукати, то замовк узагалі. Проте всі перешкоди не зупинили племінницю Ольгу Рубан, яка одразу відчула, що це — він, її дядько. Шість років пошуків і сподівань, поневірянь і розчарувань не зломили її. 56 листів направила на різні адреси в Канаду, але по-справжньому ніхто не захотів допомогти. На разі їй вдалося вийти на московську телепередачу «Жди меня» з Ігорем Квашою і, відстоявши майже рік у черзі на ефір, повідати мільйонам глядачів свою історію.

Заклики ведучого надати бодай якусь інформацію про вождя-героя дали сенсаційні результати! Один із радянських митців, учасник поїздки на «ЕКСПО-67» приніс на передачу фото мальовничого індіанця, тим самим підтвердивши факт зустрічі. А московські експерти-криміналісти, які ідентифікували фото льотчика-героя і бравого вождя, майже на сто відсотків довели, що це одна й та сама особа. В Москві Ользі Рубан повідомили, що її дядько (принаймні збігалися всі параметри: і вік, і ім'я, й «індіанське походження») справді значиться серед громадян Канади. Він має чотирьох синів. І пообіцяли, що неодмінно влаштують зустріч рідні.

Та знову-таки, як постійно відбувається в цій історії, запевнення не дали бажаного результату. Знову настав час недомовок. Кілька місяців тому колезі, пану Цебрію, випала нагода побувати у відрядженні в США. Сподівався він, що зможе легко дістатися й Канади. Проте події 11 вересня внесли труднощі в одержання канадської візи. Він звернувся по допомогу до американських друзів і знайомих, тамтешніх індіанців. Серед них знайшовся один вождь на ім'я Дональд, який пригадав випадок, коли в одному племені прихистили білого — вихідця із Союзу. Він обіцяв прискорити пошуки.

Хоча загалом, якщо вийти хоч на якийсь результат, потрібна поїздка до Канади. Тієї-таки Ольги Рубан. Але де взяти кошти? Можливо, знайдуться спонсори, відгукнуться наші земляки в діаспорі. Адже шукати потрібно. І не в глибинці. Тодішньої індіанської резервації від Торонто автомобілем можна дістатися за 15 хвилин. Хоча канадські аборигени за останніх сорок років кардинально змінили спосіб життя й про резервації можна дізнатися хіба що в музеї. Більшість розмовляє англійською й вільно пересувається країною, змінивши звичаї предків. У Канаді відсутній інститут «прописки», і тому відстежити подальше життя вождя не так і просто. Хоча... Можливий і інший розвиток подій. Плем'я могавків кохнавик, до якого, судячи з усього, потрапив наш земляк і якого нарекли там Пронизуючим Вогнем, зовсім нечисленне й дуже не любить, коли розголошують його сімейні таємниці. Могло так статися, що після відвертої розмови з іноземцями-земляками вождю перепало «на горіхи» й він став ще обережнішим, перестав шукати подальших контактів з пресою, українською ріднею. Це, звісно, якщо ще живий. Хоча нині йому виповнилося б лише 83 роки...

...У дворі сестри Івана Даценка Одарки Король пахне осінню: у кошиках груші та яблука, донька Ольга Рубан принесла з грядки цебро помідорів. Під стріхою пучечки м'яти, чебрецю, звіробою. З портрета дивиться така знайома з дитинства постать у льотній формі, а поруч — вождя в національному вбранні й разок індіанського намиста. Все — найцінніші скарби пересічної української родини з добитого реформами диканського села. Вони живуть і ще марять великою надією — чекають на свого брата, дядька, зрештою, рідну кровинку. Бо землю, як і батьківщину, не вибирають, хоч за життя, хоч у пам'яті.

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

На знімках: початок війни. Молоді випускники Оренбурзького льотного училища Іван Даценко (ліворуч) із своїм побратимом (прізвище невідоме); схема останнього бойового вильоту героя. Тут, під Львовом, його збили, але ніхто не бачив, що він загинув.

Фото із сімейного архіву Ольги РУБАН.

ФОТОФАКТ

Офісні, домашні, садові меблі виготовляє богуславське СП «Агропромінвест».

На знімку: наладчик деревообробного обладнання В'ячеслав Кипиченко використовує в роботі оптико-лазерний контроль.

Фото Леоніда ДОБРОВОЛЬСЬКОГО (Укрінформ).

Коли довго мучитися...

БОРІТЕСЯ — ПОБОРЕТЕ

Ця рубрика — для песимістів, а то й відвертих опонентів нашої незалежності, для яких «нічого не міняється». Бо таки міняється, хоч і не за помахом чарівної палички. І не все одразу. Одне слово, як співається у тій пісні, коли довго мучитися, воно щось і...

Нуль, але з паличкою

Пригадаймо, скільки списів було зламано довкола так званого нульового варіанта розподілу зовнішніх активів колишнього СРСР, за яким Україна відмовляється від «зазіхань» на свою частку закордонного майна в обмін на свободу від обслуговування союзних зовнішніх боргів. Однак наш парламент навіть у лютому 1997 року уперто відкладає ратифікацію підписаної Росією і Україною ще у грудні 1994-го угоди. Мовляв, нещирі російські друзі «заникали» справжні обсяги того закордонного багатства, яке, за нашими припущеннями, вартує 400 млрд. доларів.

І ось Кремль, потішившись непристойною пропагандистською кампанією в деяких російських ЗМІ, «про непоступливість «хохлов», таки пішов на поступки — у квітні цього року досягнуто домовленостей про поновлення переговорів з приводу належної нам частки майна, а у середині серпня і завершено їх черговий етап. За добрим десятком пунктів Росія погоджується піти на поступки і повернути нам «забугорне» майно.

Прокуратура вибачилася, податківці нехай поквапляться

І всередині країни «хто бореться, той... виживає. Інформаційні агентства повідомили, що 16 серпня Донецький апеляційний суд визнав незаконним затримання податковою міліцією та утримання під вартою протягом 10 діб оглядача Інтернет-видання «Obkom. net» і кореспондента «України кримінальної» Володимира Бойка. А Донецька прокуратура закрила відповідну кримінальну справу — у зв'язку з відсутністю складу злочину.

Як відомо, В. Бойка, який водночас був директором і засновником приватного підприємства «Хемаком», звинувачували в ухилянні від сплати податків, 25 червня його затримала податкова міліція і утримувала під вартою до 5 липня. За найгірших обставин журналістові могло «світити» до 12 років ув'язнення.

Прокуратура, як стверджує журналіст, перед ним вибачилася.

«Це повинно бути прикладом для всіх, як треба захищати свої права», — підкреслив В. Бойко, який вважає свій арешт наслідком спроби оприлюднити через своє видання деякі факти з діяльності чада одного з керівних осіб правоохоронної системи області. На цьому журналіст не зупиняється — має намір домагатися відшкодування завданих йому моральних збитків через суд, а також звернутися до Генерального прокурора з вимогою порушити проти винних кримінальну справу за завідомо незаконне затримання, привід або арешт.

А на шляхах хабарникам стає тісно

Досить несподівану інформацію, з посиланням на прес-службу столичного Головного управління МВС, повідомило УНІАН. З початку року співробітники ДАІ Києва зафіксували 14 фактів спроби... дачі їм хабара водіями. Один власник «Жигулів», не маючи талону про проходження транспортним засобом техогляду, запропонував інспектору столичної державтоінспекції 60 гривень «відкупного». Другий на вулиці Ярославів Вал замість посвідчення водія, якого не мав, простягнув інспекторові ДАІ 50 гривень. Співробітники відділу Управління по боротьбі з економічними злочинами документально зафіксували весь процес спроби дачі хабара. Водії потрапили в каталажку.

Мал. Василя ФЛЬОРКА.

Зауважте, стали боротися зі спробами дати «на лапу», а не взяти . Отож коли вас, водія, зупинить працівник ДАІ з голодними очима і представиться автоінспектором Петренком — батьком трьох дітей, не поспішайте його «нагодувати».

***

І наостанок посміхніться — хто бореться, той відстоїть від зазіхань на відомий висновок нашого класика М. Гоголя, про те, що не кожна птаха долетить до середини Дніпра... Днями кілька інформагентств (свята правда!) повідомили, що у Києві рятувальники державного комунального підприємства «Плесо» біля пішохідного мосту врятували 54-річного журналіста із Санкт-Петербурга, який намагався перепливти Дніпро.

Посміхніться і боріться.

Анатолій БЕНЬ.

В НОМЕР

Піднімуться вгору «Лебеді материнства»?

У Черкасах збирають кошти на відкриття пам`ятника навіки 29-літньому Василю Симоненку. Це його Олесь Гончар назвав «славним витязем української літератури». Його перша збірка «Тиша і грім» розбудила в душах ровесників зболену любов до України-матері, змусила замислитися над її долею.

Два етапи конкурсу на кращий проект пам`ятника поетові вже відбулося. Лідирує у творчому змаганні концептуальна ідея, підказана віршем поета «Лебеді материнства».

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Пірати у степах Херсонщини

Восьмеро підприємців з Мелітополя втратили 40 тисяч гривень: у Херсонській області на мікроавтобус, в якому вони їхали до Одеси, напали грабіжники...

Автомобіль із «човниками» нальотчики зупинили за допомогою «їжака». Побивши водія, семеро невідомих увірвалися до салону. Найперше вони забрали у пасажирів мобільні телефони.

Зупинившись посеред степу, бандити по черзі виводили людей із салону. Тих, хто опирався, били. До речі, крім водія, в мікроавтобусі був лише один чоловік.

Діяли нальотчики холоднокровно і погоджено. Забравши гроші, заштовхали всіх до машини, зачинили її й почали обливати бензином. На щастя, підпалити нальотчики не наважилися.

Просидівши так до світанку, потерпілі вранці дійшли до траси і попутками дісталися до найближчого посту ДАІ...

Новоявлених піратів розшукує міліція.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запорізька область.

Загинули малюки

У приміщенні гаражного комплексу приватного сільгосппідприємства «Нове життя», що в селі Грушвиця Рівненського району, знайдено тіла двох братиків — трирічного Сергійка та півторарічного Павлика Осмоловичів. Подружжя Осмоловичів не має власного житла, тож, допоки шукали квартиру, керівник приватного сільгосппідприємства дозволив їм оселитися у пристосованій для проживання кімнаті в гаражі.

Малюки отруїлися чадним газом. Схоже, за відсутності батьків, які за наймом працювали на городах у мешканців села, до рук старшого Сергійка потрапили сірники. Через необережне поводження з вогнем почав тліти матрац... Діти не могли врятуватися, бо двері комірчини батьки зачинили на ключ.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Ще задовго

31 серпня 1941 року до Архангельська прибув конвой союзників. У ньому були військова техніка, обмундирування, продукти харчування. То була перша конкретна допомога Червоної Армії. А 25 квітня 1945 року відбулася інша історична подія — у Німеччині, на Ельбі зустрілися представники армій-союзниць — американський патруль під командуванням лейтенанта Вільяма Робертсона і взвод радянських піхотинців, яким командував українець Олександр Сильвашко. Фотокореспондент зафіксував цей момент і його фото обійшло всю світову пресу.

Але між цими подіями було чимало інших невідомих історикам фактів бойового братерства, взаємодопомоги і взаємовиручки воїнів країн антигітлерівської коаліції.

...Наприкінці вересня 1942 року командир авіадивізії Абраменко з Дніпропетровщини звернувся до командира ескадрильї броварчанина Костянтина Воробйова і повідомив: у тайзі зазнав аварії після бомбувань японських військ на території Маньчжурії американський бомбардувальник, в екіпажі якого було 11 воїнів. За підтримки інших екіпажів Костянтин мав знайти потерпілих.

Близько тижня пілоти обстежували навколишні місця. Знайти американців було важко. Екіпаж союзників не знав, на якій території вони змушені були викинутися з парашутами. І лише з часом, помітивши червоні зірки на фюзеляжах машин, заявили про свою присутність. Наші воїни скинули продукти і повідомили, за яким маршрутом їм варто рухатися. Дев'ять пілотів було врятовано. Доля командира екіпажу і радиста залишалася невідомою. К. Воробйов вирішив довести свій пошук до кінця. На це пішло ще два тижні. Та, на превелику радість, ледь живих двох американських льотчиків було врятовано.

Наші пілоти під час виконання цієї довготривалої операції ризикували життям, бо були змушені вести літаки якомога нижче до землі. А в сопках — це винятково небезпечно.

Інший приклад. Осінь 1944 року. До концтабору Кайзенштанбрук-217-а пораненим у ногу потрапив вихованець кавалерійської дивізії українець Михайло Костриченко. (Нині живе у Рівному). Включився у підпільну роботу. Скориставшись тим, що він був невисокого зросту і худорлявий, пробрався водостічною трубою на територію зони, де у виокремлених бараках розміщували військовополонених, колишніх воїнів-авіаторів союзницьких армій США і Великої Британії. Полонених-червоноармійців не забезпечували ні медикаментами, ні додатковими харчами. Янкі та англійці мали певний захист — по лінії Всесвітньої організації Червоного Хреста. Їм, приміром, дозволяли отримувати посилки з дому.

Протягом півроку хлопчина «снував» туди-сюди підземним ходом і доставляв вкрай необхідні медичні матеріали і ліки своїм. Сотні радянських військовополонених, які потрапили до табору з поля бою важкопораненими, були зобов'язані життям воїнам-друзям з цих зарубіжних країн.

Учасник першої зустрічі на Ельбі в районі німецького містечка Штріла Бак Котцебу — представник Збройних Сил США. Фото зроблено 23 квітня 1945 р. у розташуванні червоноармійського підрозділу.

А оскільки американську та англійську зони не охороняли так суворо і ретельно, як інші, чимало наших військовополонених зуміли втекти з концтабору саме нею. За підтримки і сприяння побратимів по зброї.

Михайло Костриченко живий і понині. До останнього часу був членом ради ветеранів другої світової війни Рівного.

Таких випадків взаємодопомоги у роки другої світової було чимало ще до зустрічі на Ельбі.

...Дванадцятирічного Володю Дем'яненка захопила розповідь у збірнику «Сріблясті крила» про авіакатастрофу американських дослідників на території Чукотки. Сталася вона у тундрі за складних погодних умов. Незважаючи на винятковІ труднощі, наші геологи надали допомогу в пошуку експедиції. Ця подія так схвилювала хлопчину, що на все життя міцно закарбувалася в його пам'яті.

Згодом, коли Дем'яненко став журналістом, він по-справжньому заглибився в тему взаємовиручки, взаємодопомоги представників різних народів світу і особливо у роки війни. Але, виявилося, вона не підлягає дослідженню і оприлюдненню. На ній лежало тавро заборони. Саме в той час, старші читачі це підтвердять, панувала атмосфера «холодної війни». Сполучені Штати були злим ворогом СРСР. Молодого журналіста не раз попереджали працівники спецслужб: вам нема про що писати? Забиваєте дурницями голову собі та своїм краєзнавцям. Тоді Дем'яненко на громадських засадах очолював пошукову групу краєзнавців Броварської СШ № 2. Матеріали не друкував, але досліджень не полишав. Такий він упертий.

І за 25 років зібралося багато цікавих, зовсім невідомих до цього, фактів і подій братерства простих американців, англійців і радянських людей у роки війни. З часом деякі фотодокументи, листи, речові докази стали експонатами Зразкового (це звання присвоєно наказом Міносвіти України) шкільного музею «Дитинство і юність, обпалені війною». Напередодні 50-річчя Перемоги над фашизмом у ньому було обладнано зал «Наші дороги зійшлися ще до Ельби». У його відкритті взяли участь колишні захисники Вітчизни, які в роки війни спілкувалися з воїнами Збройних сил США, Великої Британії і Франції.

Та й цього було замало Володимиру Івановичу. В нього народжується задум написати книжку про ті події, побудовану на документах, розповідях живих свідків.

КРИМІНАЛ

Людолов

Хмельницький міський суд завершив розгляд кримінальної справи з розряду небезпечних злочинів проти особи. Її незвичайність у тому, що підсудний — хмельничанин Юрій Шевченко — обвинувачувався в торгівлі людьми.

У ході оперативно-розшукової діяльності співробітники Управління СБ України у Хмельницькій області припинили існування добре налагодженого каналу вивозу молодих подолянок в Об'єднані Арабські Емірати для продажу їх у боргову кабалу для подальшої сексуальної експлуатації.

На початку 1999 року спільно з жителем міста Дубаї (ОАЕ) Шевченко організував постійно діючий канал переправлення за кордон молодих жінок, охочих «попрацювати» повіями. Механізм було добре відрегульовано: кожен із учасників знав свої місце і роль. Юрій здійснював підбір відповідного контингенту, забезпечував оформлення виїзних документів, квитки та супроводження майбутніх путан до аеропорту, з якого вони відправлялися в ОАЕ.

У пункті призначення їх зустрічав «бізнес-партнер» Шевченка, відбирав документи і попереджав, що спочатку вони повинні відпрацювати витрачені ним на оформлення документів, проїзд та харчування гроші, — по вісім тисяч доларів з кожної. Насправді, ніхто не збирався віддавати дівчатам зароблене взагалі. Без документів вони фактично перетворювалися на рабинь, а раби, як відомо, працюють безкоштовно.

Ускладнювало справу лише те, що в'їзд до ОАЕ незаміжніх жінок віком до 30 років заборонений. Утім, Шевченко відпрацював систему розв'язання візової проблеми. Для цього він брав внутрідержавні паспорти у своїх знайомих, обіцяючи за короткий термін виготовити закордонні документи, видаляв фотографії власниць, а натомість вклеював знімки «заробітчанок», які у такий спосіб ставали старші на 12—15 років. Далі на основі підроблених документів виготовлялися закордонні паспорти.

За короткий час Шевченко розвинув бурхливу діяльність і зумів переправити на «роботу» чимало своїх землячок. Знайдені під час обшуку закордонні паспорти з фотографіями жінок, особи яких не встановлені слідством, свідчать про те, що багато представниць прекрасної половини людства ще мали потрапити в секс-кабалу. Серед них була навіть тринадцятирічна (!) хмельничанка, на яку вже були підготовлені документи.

На основі зібраних співробітниками УСБУ у Хмельницькій області численних речових доказів, а також показань свідків суд визнав Шевченка винним у скоєнні злочинів, передбачених ст. 124-1, ч. 2 (торгівля людьми), ст. 190 ч. 1 (шахрайство) та ст. 358 ч. 2 (підроблення документів, печаток, штампів, бланків та їх збут, використання підроблених документів). Суд ухвалив вирок — шість років позбавлення волі з конфіскацією майна.

Судова палата у кримінальних справах апеляційного суду Хмельницької області залишила без задоволення апеляційні скарги Шевченка.

Ганебне явище — торгівля людьми — в Україні набирає загрозливих темпів. А викритих та засуджених «работорговців», на жаль — одиниці. Утім, цього разу справа була доведена до логічного завершення.

Людмила ЧАПЛІНСЬКА,
керівник прес-групи Управління СБ України у Хмельницькій області.

***P. S.** від корпункту. А тим часом працівники обласної міліції також завершили розслідування і передали до суду справи на групу жінок, які займалися звідництвом. Щоправда, як повідомили у прес-службі УМВС, кара на тлі отримуваних щомісячно майже тисячі доларів, буде не надто відчутна — «якихось» 800 гривень штрафу...*

до Ельби...

Подружжя Нєд — Василь Петрович і Валентина Федорівна. Воювали у складі 58-ї стрілецької дивізії. Учасники вікопомної зустрічі на Ельбі з воїнами 69-ї піхотної американської дивізії.

— І ось рукопис книжки готовий до друку. Якою вона має бути, на думку автора?

— Писати книгу було важко, — каже він. — Адже жоден архів не лише України, а й інших держав не мав матеріалів-підтверджень спільних дій воїнів-союзників, підкреслюю, ще до зустрічі на Ельбі. Отож, більшість матеріалів побудовано на спогадах учасників тих подій. Приміром, шість таких колишніх фронтовиків я розшукав у своєму місті. З іншими листувався, їздив до них. Ось і нещодавно, під час відпустки, зустрівся з учасником підпілля фашистського концтабору Бухенвальд Михайлом Шелестом, котрий мешкає у Краматорську, що в Донецькій області. Перед цим ми зустрічалися півтора року тому у мене вдома. Я написав про нього. А під час недавньої зустрічі ще дещо уточнив, доповнив. Цікаво, що Михайло — мій двоюрідний брат.

— Чому не написали про нього раніше?

— Розповідати про себе як про в'язня він вважав приниженням. Та й численні звертання до відповідних органів з проханням підтвердити його участь у підпіллі бунтівного концтабору Бухенвальд були марні...

Зізнався Михайло мені, коли прийшли підтверджувальні документи з архіву цього концтабору.

Броварські краєзнавці, до речі, не тільки встановлюють нові факти взаємодопомоги і підтримки стосунків воїнів держав—переможців фашизму, а й допомагають декому з них підтвердити свою участь у бойових діях.

Так, киянин Анатолій Мельник, якого в юному віці фашисти примусили працювати на відновленні мостів, потім був відправлений до концтабору, звідки втік і став воїном російського батальйону американської піхотної дивізії, де прослужив близько півроку. Але підтвердити це документально не може й досі. Допомагаємо йому в цьому і по господарству, бо він хворий, живе сам. Дружина померла. Про нього також одна з розповідей у книжці.

— Якою має бути книжка, скільки і яких у ній буде вміщено матеріалів?

— Нарисів, спогадів, розповідей про музейні експонати, інтерв'ю буде близько 50. Але наш пошук триває, і згодом книжка матиме продовження.

— Отже, так звані білі плями війни заповнюються. Важливо, що це роблять школярі, діти, які про війну знають лише з книжок, розповідей учасників.

— Так, мене, як керівника нашої краєзнавчої групи, справді вражає і навіть дивує це захоплення підлітків, прояв інтересу до давно минулих подій тих грозових років.

— Яка з описаних подій найдорожча для вас особисто?

— Є у моїй книжці розповідь про відомого американського вченого, професора медицини Каліфорнійського університету, доктора Роберта Гейла. Він у перші дні після Чорнобильської трагедії прибув до Києва. Надавав практичну допомогу потерпілим. Багато ліквідаторів аварії зобов'язані йому своїм життям. А Роберт Гейл, до речі, учень доктора медицини, учасника однієї з перших зустрічей на Ельбі, у 45-му році з українськими воїнами Вільяма Робертсона. Він багато розповідав Гейлу про нашу країну, яку не раз відвідував по війні. Й ось так продовжили дружню естафету поколінь. Це дорогий для мене факт.

Насамкінець хочу підкреслити важливу деталь. Мені, нашому гуртку дуже хочеться, щоб восторжествувала історична правда: не повинен бути забутим жоден учасник спільних дій представників антигітлерівської коаліції у перемозі над фашизмом. Адже тисячі наших співвітчизників, які до останньої хвилини протистояли фашизму, боялися повернутися на Батьківщину. Їхні імена теж повинні знати сучасники, вони мають навічно залишитися в історії.

— Володимире Івановичу, а в якому стані рукопис книжки, її видання?

— Рукопис практично готовий до друку. Його обсяг — близько шести друкарських аркушів. Як відомо, сьогодні легше написати книжку, аніж видати її. Ця проблема постала і переді мною. Два колективні спонсори —Броварський торговельний дім «Ліза» і промислове об'єднання «Талісман» внесли частину коштів. Допомагають мені підприємці Микола Симон і колишні краєзнавці Володимири — Лисенко та Жук. Решту коштів шукаю.

— Успіху вам і в цій справі.

— Дякую. Хоча це справді складно нині...

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

ДОВІДКА. *Володимир Дем'яненко — автор кількох книжок про дітей, учасників бойових дій — синів полків — та інших книжок.*

ЗАХОПЛЕННЯ

Він ставиться до газет як до сторінки історії

Дивно побудоване наше життя. Одних доля обирає для історії, других — для того, щоб берегти цю історію. Комусь удається більше — бути учасником її творення, а потім вірним хранителем того минулого, що колись захоплювало і бентежило...

П'ятдесят років полковник у відставці Борис Любомудров збирав і узагальнював газетні матеріали, присвячені солдатам, офіцерам і генералам Великої Вітчизняної війни. Невтомний дослідник має чотири підшивки під загальною назвою «Маршали Радянського Союзу, маршали родів військ збройних сил СРСР».

У 1952 році він, молодий майор-зв'язківець, ще не уявляв, у що виллється його захоплення. Тоді він просто підшивав газетні матеріали в папку, докладно знайомлячись з кумирами ратної справи. Куди не закинула б доля, скрізь Борис Іванович передусім заводив дружбу з продавцем газетного кіоску. «Так і так, цікавлюсь статтями про армію, командирів». Було повертається з навчань, а на нього чекає ціла купа відкладених видань. Якось навіть рекорд установив: в одному з московських кіосків придбав періодики на 12 радянських рублів! Купував і за кордоном. У збірнику так і зазначено: складався у місцях проходження служби — Володимирі-Волинському, Москві, Магдебурзі, Міловиці, Івано-Франківську.

Не полишає свого захоплення Борис Іванович і понині. Нещодавно ветерану виповнилося 80. Навіть коли за окремі видання доводиться платити вартість хліба, Любомудров завжди знаходить собі виправдання, мовляв, не хлібом єдиним живе людина.

Звичайно, все у світі відносно. І ціна газети, і купівельна спроможність. Одне тільки важливо —справжня, понад усе любов до армії. І немає значення для Бориса Івановича, що сам він росіянин і служив у Радянській армії, вона для нього була і є неподільною.

Під час нашої зустрічі Борис Іванович похвалився отриманим листом від самого Жака Ширака і спитав, чи не маю я знайомої «француженки», щоб допомогла з перекладом. Його безпосередність і безкорислива доброта такі щирі, що просто неможливо відмовити йому в допомозі. Як тішився ветеран, коли дізнався, що президент Франції висловив йому подяку за інтерес до французької історії, її досягнень та збройних сил. Пообіцяв допомогти. І засвітилася надія в його очах, що, можливо, тепер, коли вже вдруге надійшло запевнення, буде довгоочікувана посилка з Парижа.

Прощалися довго. Я збирався у штаб корпусу, а Борис Іванович — до бібліотеки. «Готую додаток до збірника — п'ятий том», — пояснив ветеран. — Хочу уточнити всі прізвища й імена героїв-космонавтів. Матеріал уже готовий, справа — за альбомом, на виготовлення якого ще коштів не назбирав».

Якось боляче мені стало. Потиснув я руку Бориса Івановича і подумав: щоб так людина працювала, перегортала тисячі книг у пошуках імен і подвигів, витрачала час і власні кошти, і ніхто навіть не допоміг — щось змінилось у світі, а що не знає ні він, ні я.

Сергій ГУБЕНКО.

Івано-Франківськ.

На знімку: Борис Любомудров зі своїми «томами».

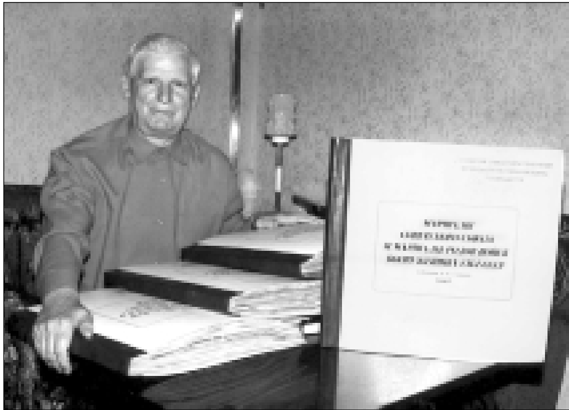

Фото автора.

«Національна культура — пріоритетний напрям державної політики»

Так вважає Михайло Поплавський, народний депутат України, заступник голови Комітету з питань культури і духовності Верховної Ради України. На його думку, Україні вкрай потрібна комплексна національна програма гуманітарної політики, у центрі якої — концепція розвитку національної культури.

Інноваційна модель розвитку соціально-культурної сфери є необхідною умовою розв'язання соціальних, економічних, політичних і духовних проблем у державі.

— Михайле Михайловичу, запитання до вас як до заступника голови Комітету з питань культури і духовності. Що, на ваш погляд, є першочерговим завданням у діяльності цього комітету?

— Є два головні напрями дії. Перший — прийняття Кодексу законів про культуру, які створять правове поле для розвитку національної культури. Другий напрям — відродження культурного життя нації. Вважаю, що Україні нині конче потрібна комплексна національна програма гуманітарної політики, у центрі якої — концепція розвитку національної культури.

— Що, на вашу думку, має стати основою такої концепції?

— По-перше, розуміння культури як вихідного елементу існування нації, її самобутності і, якщо хочете, національної безпеки. По-друге, орієнтація на такі зміни в культурному житті, які є кардинальними, випереджальними, з довгочасним ефектом. По-третє, практичність і конкретика. Програма розвитку національної культури має стати програмою конкретних дій з конкретними термінами і персональною відповідальністю.

— Ті закони, про які ви говорили і які мають створити правове підгрунтя для функціонування національної культури, в чому їх загальна спрямованість, головна ідея? Чи є синтезуючі основи, які характеризують специфіку сучасної ситуації законотворення у сфері культури?

— На мій погляд, є дві особливості в нашому суспільстві. По-перше, певних явищ культурного життя в нашій країні донедавна не було, таких, наприклад, як шоу, модельний бізнес. Якщо на Заході законодавча база культури формувалася еволюційно, в міру поступових змін у культурному житті, то в нас культурна ситуація змінювалася швидко і кардинально, що потребувало оперативного реагування. Така оперативність давала змогу терміново закрити «палаючі проблеми», але тепер назріла потреба системного вирішення питання.

Друга особливість полягає в необхідності на законодавчому рівні зробити культуру незалежною від зміни віце-прем'єра, міністра культури чи іншого чиновника. Маємо створити такі економічні, соціальні, правові механізми підтримки національної культури, які працюватимуть в «автоматичному» режимі і забезпечуватимуть довготривалий ринково-демократичний ефект в її функціонуванні і розвитку. Законотворення повинно грунтуватися на об'єктивному науковому аналізі й моделюванні соціально-культурних процесів. Не випадково нині у світі дуже швидко розвиваються такі науки, як культурологія, соціологія, економіка культури, бо вони мають не тільки теоретичне, а й прикладне, практичне значення.

— У нашій державі багато економічних, соціальних проблем, проблем у медицині, освіті, військовій галузі, які треба вирішувати і які відсувають проблеми культури на другий план. Культуру, як і раніше, фінансують за остаточним принципом. Це —економічні реалії. Який підхід до розв'язання проблем культури, на вашу думку, треба застосувати відповідно до цих реалій?

— Питання полягає у тому, що саме ми розуміємо під культурою і що саме треба фінансувати. За умов, коли в бюджеті мало грошей, природно, що кожна галузь намагається «вибити» для себе більше за рахунок інших. Вважаю, це не державний підхід — забрати гроші, наприклад, у військових і віддати їх працівникам культури. Повинна бути інша стратегія відповідно до наших економічних реалій, а тому мова йде про необхідність вибудування виваженої, науково обгрунтованої державної концепції культурної політики. Гучні мистецькі акції, які виснажують бюджет і не сприяють позитивним змінам у житті суспільства, — це не є культурною політикою, і я проти такої культурної політики.

▪ ▪ ▪

Питання у тому, що саме ми розуміємо під культурою і що саме треба фінансувати

▪

Культуру не можна розглядати у відриві від економіки, політики, соціальних проблем. «Залишкове» ставлення до культури грунтується на кількох ілюзіях, міфах. Є, наприклад, міф про культуру як про щось нематеріальне, абстрактне, в результаті чого її зводять до діяльності «установ культури» — філармоній, театрів, клубів, виставок, музеїв, бібліотек. Це породжує міф про неприбутковість і затратність сфери культури. Звідси логіка: спочатку налагодимо справи в економіці і тоді вже дійдемо до культури. От вам ще один міф. Але це дуже вузьке розуміння культури, я вже не кажу, що є не тільки «духовна», а й «матеріальна» культура. Рівень, стиль життя, моделі відносин (економічних, політичних, правових) — усе це складові культури суспільства.

Сучасні наукові дослідження дуже переконливо показують, що всі процеси в суспільстві, зокрема економічні, мають культурну мотивацію і є складовими «культурної екології». Тому економіка в Америці не така, як в Японії, і не така, як в Україні, є американська, японська, французька, турецька й інші економічні моделі. Можна навести багато прикладів, коли ми запозичали певні «економічні зразки» на Заході, а в нас вони не тільки не приживалися, а й давали протилежний ефект. Це є культурна проблема, і тут ми кажемо про ментальність та національну економіку. Культура — активна форма всіх відносин людей і соціальних груп у суспільстві, «мотор» змін у суспільному житті.

— Які, на ваш погляд, мають бути застосовані механізми культурної політики? З чого починати реформування культури?

— Треба передовсім провести інвентаризацію ресурсної бази культури — її економічний, кадровий, інформаційний, матеріально-технічний ресурси. Така інвентаризація дасть можливість визначити резерви, невикористані потенціали культури. З урахуванням цього, на основі аналізу світового досвіду, ринково-демократичних підходів, нових принципів, засад управління визначити культурні пріоритети, ті напрями розвитку культури, які дадуть ефект і власне в культурному, і в економічному сенсі.

— Які культурні пріоритети, на вашу думку, мають бути і що саме треба фінансувати?

— Фінансування повинно бути обгрунтованим, конкретних культурних програм, з обчисленим економічним ефектом. Це насамперед культурні й освітні програми для дітей та молоді, програми культурного будівництва на селі, інформатизації культури, підтримки обдарованої молоді в галузі мистецтва, науково-технічної творчості, програми розвитку внутрішнього туризму, будівництва екологічно чистих зон відпочинку, рекреацій, парків. Головне те (і це принципово), що програми треба позбавити декларативності, вони повинні бути конкретними і мати науково обгрунтований культурний ефект, — тільки в цьому разі їх можна фінансувати. Результати мають бути прозорими, з обгрунтуванням кожної затраченої копійки.

На мій погляд, слід застосовувати гнучку систему фінансування з таких джерел: державний, регіональний і місцевий бюджети, благодійні внески різних організацій, юридичних і фізичних осіб, кошти від господарювання, звільнені від обов'язкових платежів. І розробити такі нормативи бюджетних асигнувань, де враховувати не один, а кілька показників: кількість жителів, інфраструктуру, географічне розташування, демографію, історико-культурний потенціал. Є економічні реалії, які треба сприймати як факт і на основі яких вибудовувати моделі інтеграції культури і економіки.

▪ ▪ ▪

Культура — активна форма всіх відносин людей і соціальних груп у суспільстві

▪

— З огляду на вашу діяльність у складі Комітету з питань культури і духовності, а також те, що ви, будучи ректором Національного університету культури і мистецтв, багато сил і енергії віддали вищій освіті, таке запитання: яке місце проблеми освіти посідають у контексті культурної політики, про яку ви казали, і в якому напрямі взагалі повинна розвиватися національна освіта? В чому ви бачите завдання сучасної освіти і стратегії її розвитку?

— Освіта і культура дуже тісно пов'язані, адже, з одного боку, освіта долучає людину до культурних цінностей, а з другого — є складовою культурного життя нації. Наше основне завдання — виховання національної інтелектуальної еліти, яка буде спроможна утвердити Україну у світовому економічному, політичному, культурному просторі як сильну, незалежну, економічно розвинену державу. Ми живемо в інформаційному суспільстві і мусимо діяти в руслі інформаційної стратегії освіти. Це означає: мобільність, швидка реакція на потреби суспільства, орієнтація на проблеми завтрашнього дня.

— Яким, на вашу думку, повинен бути випускник нового покоління і які проблеми у зв'язку з цим стоять перед вищою освітою?

— В інформаційному суспільстві фахівець уже не той, хто раз у житті навчився щось робити; фахівець — це людина, здатна засвоювати знання, обсяг яких щороку подвоюється. Тут постає, наприклад, проблема п'ятирічної підготовки спеціаліста, адже ті знання, які студент засвоїв на першому курсі, застаріють, коли він буде на п'ятому. Є проблема перепідготовки кадрів. Потрібна докорінна трансформація освітянської практики. Хочу підкреслити: не косметичний ремонт, а запровадження принципово нових підходів і моделей. Гадаю, треба кардинально змінювати й форми освітянської практики, бо форма — річ консервативна, яка стримує втілення нового змісту.

▪ ▪ ▪

Заклад освіти має бути штурманом у морі інформації, а це принципово інша модель освіти

▪

— Що робиться для цього в Національному університеті культури і мистецтв?

— У Київському національному університеті культури і мистецтв ми постійно ведемо пошук у цьому напрямі і вже готові запропонувати державі нові підходи. Університет культури сьогодні — це потужна освітня корпорація, але ми бачимо перспективи його розвитку також як інформаційної, віртуальної освітньої корпорації.

Людям потрібна зведена інформація з усього світу у зручний їм час, інформація, яка оновлюється щодня. Фізична природа взаємодії замінюється віртуальною у всіх ланках життя, сучасний бізнес розвивається саме як віртуальний бізнес. Ділові й навчальні операції здобувають форму інформаційних потоків у глобальній мережі, і на це треба робити ставку в наданні освітніх послуг. Заклад освіти має бути штурманом у морі інформації, а це принципово інша модель освіти, яку ми запроваджуємо в університеті культури і мистецтв. Ввели нові дисципліни, які формують у студентів навички менеджменту знань, зробили ставку на роботу студента в віртуальних мультимедіацентрах університету, де студенти вчаться самостійно шукати й обробляти інформацію, навчаються віртуальному менеджменту і бізнесу.

— У зв'язку з цим у вас немає проблеми кадрів? Не таїна, що багато викладачів ще далекі від комп'ютерних технологій.

— Це, зрозуміло, змінює підходи і до кадрової політики в галузі освіти. Ми живемо в епоху, коли підлітки — користувачі Інтернету освіченіші в інформаційних технологіях, ніж професори, середній вік яких 50 років. Розв'язання кадрової проблеми вбачаємо у співпраці різних поколінь викладачів, в омолодженні викладацького складу, у ставці на молоде покоління, яке здатне приймати нові, сміливі рішення, бачить можливості й механізми розв'язання нестандартних ситуацій, яке адаптованіше до реалій сучасного життя.

— Як ви гадаєте, зростатиме конкуренція між навчальними закладами?

— Здорова конкуренція — умова підвищення якості освіти. Студенти обирають той вуз, який найкраще проявив себе на освітньому ринку з точки зору освітніх послуг, професорсько-викладацького складу, інформаційного і побутового сервісу. Освітні послуги мають бути надзвичайно якісними, забезпечувати студентові максимум можливостей для розвитку і самореалізації. Ті освітні заклади, які не встигають за темпами життя, які не в змозі витримати вимоги часу і бути в постійному пошуку, виходять з гри, просто перестають існувати як суб'єкти освітнього ринку. Гадаю, так і має бути. Стратегія розвитку національної освіти полягає в її інформатизації, спрямованості на потреби суспільства завтрашнього дня і на потреби кожної конкретної особистості, подоланні стереотипів мислення і пошуку принципово нових рішень. Тільки за таких умов ми зможемо готувати фахівців нового покоління, здатних діяти в умовах інформаційного суспільства, коли не освіта на все життя, а освіта протягом усього життя стає об'єктивною потребою й умовою прогресу суспільства.

Марина ТАТАРЕНКО.

За 11 років незалежності України без будь-яких збройних конфліктів у державі загинули майже шістсот працівників МВС, ще стільки ж отримали тяжкі травми. Цих гірких втрат ми зазнали тоді, коли працівники міліції виконували службові обов'язки. Пішли з життя найхоробріші, найвідданіші службовому обов'язку і своїм співвітчизникам. Серед цього загалу — і 20 офіцерів та сержантів Хмельниччини.

Аби вшанувати пам'ять полеглих, в обласному центрі до Дня пам'яті працівників органів внутрішніх справ, які загинули під час виконання службових обов'язків, біля комплексу спортивно-бойової підготовки УМВС було споруджено пам'ятник Слави. На його відкриття прибули керівники Міністерства внутрішніх справ, міста та області, депутати, рідні та близькі загиблих. У вступному слові на мітингу-реквіємі начальник обласного управління міліції генерал-майор Ігор Платонов **(на знімку вгорі ліворуч)** зазначив, що цей пам'ятник стане не лише одним із найсвятіших місць правоохоронців, вічною пам'яттю про полеглих, а й сприятиме вихованню в підростаючого покоління почуття

ПАМ'ЯТЬ НЕ ВМРЕ, НЕ ПОЛЯЖЕ...

патріотизму, любові до Батьківщини і свого народу. Подолянин, колишній міністр МВС, голова всеукраїнського фонду допомоги працівникам міліції «Милосердя» Андрій Василишин, перший заступник державного секретаря МВС генерал-полковник Микола Джига у свою чергу пообіцяли постійно піклуватися про сім'ї міліціонерів-героїв. А тим, хто сьогодні у бойовому строю, генерал вручив 30 нових автомобілів **(на знімку внизу праворуч)** і побажав підвищувати професійну й бойову виучку, щоб у сутичках із злочинцями не гинули батьки, сини, чоловіки і діти. Бо життя дається один тільки раз. І ніякими пам'ятниками, ніякими коштами його не заміниш...

Михайло ВАСИЛАШКО.

На знімках: під час мітингу-реквієму пам'яті загиблих працівників міліції — **внизу ліворуч; вгорі праворуч** — почесну варту біля пам'ятника Слави несе один з кращих «беркутівців» Сергій Мельник; дружина Олена Володимирівна та мати Раїса Никифорівна загиблого дільничного інспектора Віктора Гусака **(другий знімок знизу ліворуч)**.

Фото автора.

ОГОЛОШЕННЯ

ОРГАНІЗАТОРИ:
Мессе Дюссельдорф ГмбХ та АККО Інтернешнл

ІНПРОДМАШ та УПАКОВКА 2002

3–6 ВЕРЕСНЯ 2002

11-та Міжнародна спеціалізована виставка обладнання для харчової, переробної промисловості

3-тя Міжнародна спеціалізована виставка пакувальних машин та технологій

Київ, пр-т Перемоги, 40-Б, парк ім. О. С. Пушкіна (ст. М "Шулявська")
Виставковий центр "АККО Інтернешнл"

Інформаційна підтримка:

БРУТТО

Тел.: +38 (044) 456-9917, 456-9919, 456-3804
Факс: +38 (044) 456-9921, 458-4621
E-mail: messeukr@carrier.kiev.ua
E-mail: acco@acco.kiev.ua

Messe Düsseldorf

ДП «Региональное Агентство по вопросам банкротства в Запорожской области»

сообщает о проведении аукциона по продаже целостного имущественного комплекса ООО АПФ «Запорожец ЛТД», расположенного по адресу: г. Запорожье, ул. Испытателей, 5.

Начальная цена продажи: 144 678,00 грн. (без НДС), 173 613,60 (с НДС).

НДС — 28 935,60.

Гарантийный взнос составляет 5% —

8 680,68 грн. (с НДС) и зачисляется до 27.09.2002 г. включительно, на р/с № 26003000651001 ООО АПФ «Запорожец ЛТД», в ЗФ АТ «Укринбанк», МФО 313184, ОКПО 02831018.

Аукцион состоится 03.10.2002 г., в 10-00, по адресу: г. Запорожье, ул. Рекордная, 2.

Конечный срок приема заявлений об участии в аукционе: 27.09.2002 г.

Телефоны для справок: (0612) 15-42-58.

Згідно зі статтею 10 Постанови про порядок державної реєстрації іноземних інвестицій від 7 серпня 1996 року «Вестерн Ен-Ай-Ес Ентерпрайз Фонд» (Western NIS Enterprise Fund) повідомляє про визнання недійсними втрачених інформаційних повідомлень про внесення іноземної інвестиції, **реєстраційний № 1312/317/1 від 18 серпня 1996 року**, реєстраційний № 1312/317/1 від 22 серпня 1996 року, та реєстраційний № 1312-3-1-416 від 22 серпня 1997 року.

10 октября состоится аукцион по продаже целостного имущественного комплекса предприятия ОАО «АЭРОДОРБУД-870».

Харьковская обл., Красноградский район, с. Наталино, ул. Советская, 39, код 01384439. Желающим участвовать в аукционе обращаться с заявлениями в администрацию предприятия в течение месяца со дня опубликования объявления.

Господарський суд Рівненської області (33001, м. Рівне, вул. Яворницького, 59) 02.04. 2002 р. порушив справу № 8/31 про бункрутство ЖЕК № 3 (м. Рівне, вул. Тиха 1, 33000, р/р 26005300106003 в Укрсоцбанк м. Рівне, МФО 333012, код ЗКПО 02781711).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Ситника Б. І. ліцензія № 249681 (адреса 33000, м. рівне, вул. Драгоманова, 27).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

До уваги кредиторів!

фірма «Барс» пропонує Вам послуги щоденного контролю публікацій Ваших дебіторів про банкрутство. Забезпечимо своєчасну підготовку та подання заяв до господарського суду в будь-якому регіоні України. Тел./факс (0572) 17-53-72, (0572) 40-90-72. E-mail: audima@Kharkov. ukrtel. net.

Господарським судом Полтавської області ухвалою від 13.08.2002 р. за заявою ДПІ у м. Полтаві порушено справу № 10/255 про неплатоспроможність ВАТ «Полтавафарфор» м. Полтава:

Код ЄДРПОУ 00310410;

Юридична адреса: м. Полтава, вул. Маршала Бірюзова, 37;

Розрахунковий рахунок 26003170630067 ПРУ КБ «Приватбанк»;

МФО 331401.

Арбітражний керуючий Авраменко І. М.

ПП «БУДПЛАСТСЕРВІС»

код ЄДРПОУ 31956966, юридична адреса: м. Київ, вул. Жмеринська,24 зареєстроване Святошинською райдержадміністрацією м. Києва 19 червня 2002 р., повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців.

Втрачені статутні документи (установчий договір та статут) **ТОВ «МАЙВЕБФІТ УКРАЇНА»**, завірені приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Прокудіной В. В. 25 травня 2002 року, вважати недійсними.

Телефон: 238-07-21.

ТОВ «Інтерсоюз»,

Код ЄДРПОУ 30969089, оголошує про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення за адресою: м. Київ, вул. Івана Кудрі, 34.

Хозяйственный суд Днепропетровской области (49600, г. Днепропетровск, ул. Куйбышева,1-а) возбудил дело № Б26/29/02 о банкротстве ОАО «Агротехсервис-Синельниково», код ЕДРПОУ 03563117; 52500, Днепропетровская обл., г. Синельниково, ул. Ватутина,53; р/с 26005308491001 в АК АПБ «Украина», МФО 305103, и ввел процедуру распоряжения имуществом должника.

Распорядителем имущества назначен арбитражный управляющий Шевцов Юрий Александрович. Тел.: (056) 796-90-46, адрес: 49107, г. Днепропетровск, ул. Генерала Пушкина,123.

Требования кредиторов принимаются в течение 30 дней.

ЗАО «Институт Укроргстанкинпром»

сообщает, что общее собрание акционеров состоится 30 октября 2002 года в 16.00 по адресу:

г. Харьков, ул. Красношкольная наб., 16.

Повестка дня:

1. Отчет правления о результатах хозяйственной деятельности общества за 2001 г. и 1-е полугодие 2002 г.
2. Отчет о работе ревизионной комиссии.
3. Отчет Совета общества.
4. Утверждение изменений к Уставу.

Начало регистрации участников собрания — 15.00.

Правление ЗАО.

Підприємство Закрите акціонерне товариство «Завод «Інтеграл»,

юридична адреса: м. Київ, вул. Волго-Донська,67, повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом місяця за адресою: м. Київ, вул. Жилянська,41-А, тел.,246-67-06, 246-67-07.

Ліквідується Колективне підприємство інвалідів «УТС»,

код ЄДРПОУ 21649673. Претензії кредиторів приймаються протягом 2-х (двох) місяців з дня виходу оголошення за адресою: 03110, м. Київ, вул. Солом'янська,16.

Господарський суд м. Києва (м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) за заявою ДПІ у Оболонському районі м. Києва порушив справу про банкрутство: № 15-85-б ПП «ВКК «Аякс-опт», юридична адреса: м. Київ, пр-т Червоних Козаків, 8, корпус 1, кв. 130-б, р/р № 26008285219001 в Київському регіональному управлінні «Приват Банк», МФО 322830; р/р 26000141130367 в Дніпровській філії АКБ «Таврія», МФО 322830; р/р 26001304302980 в АБ «ТК Кредит» м. Києва, МФО 322830.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Щербання О. М. (Ліцензія № 047812 від 19.10.01 р.).

Претензії кредиторів та пропозиції про санацію приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Господарський суд Дніпропетровської області (м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-А) порушив справи про банкрутство:

1. ТОВ «Славутич», код ЄДРПОУ 24227381, 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Краснопартизанська, 1, р/р 26007101162001 в АКБ «Укрсоцбанк», МФО 305017, справа № Б26/109/02. Розпорядник майна — Савченко Ю. В.

2. ТОВ «Віко-Південь», код ЄДРПОУ 13440746, 49000: м. Дніпропетровськ, пр. Янтарний, 29, р/р 26003980033220 в банку «Промтехнобанк», МФО 334992, справа № Б26/76/02. Розпорядник майна — Шевцов Є. В.

Региональное Агентство по вопросам банкротства в Донецкой области и управляющий санацией ГП «Фирма материально-технического обеспечения и сбыта продукции ПО «Донецкуголь» Ромашкина Л. Г., сообщает о проведении конкурса по продаже активов.

На конкурс выставляются следующие активы расположенные по адресу: г. Донецк, ул. Северодвинская, 1:

1. Здание бывшей проходной, площадь — 18,1 кв. м., начальная цена продажи — 330,00 грн., гарантийный взнос — 16 грн. 50 коп. 2. Здание бывшего овощехранилища, 1992 г., площадь — 547,1 кв. м., начальная цена продажи —825,00 грн., гарантийный взнос — 41 грн. 25 коп. 3. Здание бывшей весовой, площадь — 28,2 кв. м., начальная цена продажи — 474,00, гарантийный взнос —23 грн. 70 коп. 4. Бывшее административное здание, площадь — 157,0 кв. м., начальная цена продажи —583,00 грн., гарантийный взнос — 29 грн. 15 коп. 5. Бывшая теплица, 1974 г., площадь — 628,8 кв. м., начальная цена продажи — 1072,00 грн., гарантийный взнос — 53 грн. 60 коп. 6. Бывшая теплица, 1971 г., площадь — 1035,8 кв. м., начальная цена продажи — 1545,00 грн., гарантийный взнос — 77 грн. 25 коп. 7. Бывшая теплица, 1974 г., площадь — 933,2 кв. м., начальная цена продажи — 1012,00 грн., гарантийный взнос — 50 грн. 60 коп. 8. Здание бывшего бытового помещения, 1971 г., площадь — 385,3 кв. м., начальная цена продажи — 804,00 грн., гарантийный взнос — 40 грн. 20 коп. 9. Здание бывшего гаража, 1971 г., площадь — 283,2 кв. м., начальная цена продажи —821,00 грн., гарантийный взнос — 41 грн. 05 коп. 10. Здание бывшей бойни, площадь — 108,2 кв. м., начальная цена продажи — 1024,00 грн., гарантийный взнос — 51 грн. 20 коп. 11. Кран козловой ККС-10, находящийся по адресу: г. Угледар, промплощадка шахты «Южнодонбасская-3», 1986 г., начальная цена продажи —7776,00 грн., гарантийный взнос — 388 грн. 80 коп. Гарантийный взнос в размере 5% от начальной цены реализуемого имущества, регистрационный сбор для регистрации участников конкурса — 17 грн., перечисляются на р/сч. 260011503454 в ДОФ АКБ Укрсоцбанка, г. Донецка, МФО 334011, ОКПО 31137268, Регионального Агентства по вопросам банкротства в Донецкой области. Для участия в конкурсе необходимо подать письменную заявку для участия в конкурсе и конкурсное предложение организатору конкурса Региональному Агентству по вопросам банкротства в Донецкой области, по адресу: г. Донецк, бул. Шевченко, 20.

Контактный телефон 381-76-14, 381-76-17. Срок подачи заявок 25 календарных дней со дня публикации в газете «Голос Украины» по 27 сентября 2002 г. включительно.

Заседание конкурсной комиссии состоится после 30 календарных дней со дня публикации информации 03 октября 2002 г., в Региональном Агентстве по вопросам банкротства в Донецкой области по адресу: г. Донецк, бул. Шевченко, 20 в 11.00. Победителю конкурса предоставляется протокол заседания конкурсной комиссии, который является основанием для заключения в течение 15 календарных дней Договора купли-продажи. С имуществом ГП «ФМТО и СП ПО «Донецкуголь» можно ознакомиться по месту его расположения, в течение срока отведенного для регистрации заявок на участие в конкурсе.

Для ознакомления с имуществом необходимо обратиться к управляющему санацией Ромашникой Л. Г. по телефону 381-84-79,90-51-62.

Відкрите акціонерне товариство «Меблевий комбінат»,

код 05424845, ліквідується. Претензії приймаються за адресою: 65012, м. Одеса, вул. Велика Арнаутська, 17, в двохмісячний термін з дня опублікування цього оголошення.

Господарський суд Харківської обл. (Держпром, 8-й під., пл. Свободи,5, м. Харків, 61022) постановою по справі № 4573/2-19 визнав банкрутом ПСП «Оскіл», ЄДРПОУ 30560293 (с. Пристін, Куп'янський р-н, Харківська обл., 63700) та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Івлєву Н. А. (ліц. № 250463 від 18.04.2002 р., т.(0572) 712-75-48.

Господарський суд Харківської обл. (Держпром, 8-й під., пл. Свободи,5, м. Харків, 61022) постановою від 23.08.2002 р. по справі № Б-19/87-02 визнав банкрутом ТОВ «Тест», ЄДРПОУ 21249560 (пр.50-річчя ВЛКСМ, 28а, м. Харків, п/р 260051200875 у ХФ АКБ «Правэксбанк» м. Харкова, МФО 350493) та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатор Саутенко С. О. (ліц. АА № 250401 від 27.03.2002 р., адреса: вул. Університетська,8/10, м. Харків, 61003, т. 23-05-88).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації.

Регіональний екологічний центр «РЕЦ-Київ» оголошує конкурс на висунення кандидатур до складу Правління Регіонального екологічного центру «РЕЦ-Київ» від органів місцевого самоврядування.

Регіональний екологічний центр «РЕЦ-Київ» є незалежною, самоврядною, неприбутковою і неполітичною установою, діяльність якої має міжнародний характер.

Метою діяльності РЕЦ-Київ є сприяння розв'язанню екологічних проблем в Україні та суміжних державах, досягненню безпечного стану довкілля, забезпеченню екологічних прав громадян, підтримка у такий спосіб розвитку в Україні та інших державах демократичного громадянського суспільства.

Основними завданнями РЕЦ-Київ є сприяння розширенню співробітництва у справі збереження довкілля між органами державної влади, органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями, підприємцями, їх об'єднаннями та підприємствами, науковими установами, іншими заінтересованими суб'єктами на міжнародному, національному, регіональному та місцевому рівнях.

Керівним органом РЕЦ-Київ є Правління, яке утворене на паритетних засадах із забезпеченням представництва в ньому органів державної влади, органів місцевого самоврядування, екологічних громадських організацій, наукових установ, підприємців та їх об'єднань, а також сторін угоди, які є донорами, з числа провідних фахівців з питань збереження довкілля та відомих громадських діячів.

Кандидатура до складу Правління від органів місцевого самоврядування повинна відповідати наступним кваліфікаційним вимогам:

- наявність практичного досвіду роботи в органах місцевого самоврядування на керівних посадах (Голова Ради, заступник тощо);
- позитивний досвід співпраці з іншими секторами суспільства;

мати досвід практичного вирішення конкретних екологічних проблем;

- авторитетність у справі збереження довкілля фахові та громадські досягнення у цій справі;
- авторитетність серед лідерів та органів місцевого самоврядування;
- наявність вищої освіти, бажано знання зарубіжного досвіду вирішення проблем довкілля, практики діяльності відповідних міжнародних організацій;
- вільне володіння українською мовою, знання російської, англійської мов у межах, необхідних для спілкування та роботи з документами.

Кандидатури до складу вносяться керівними органами всеукраїнських екологічних громадських організацій, об'єднань підприємців та інших громадських організацій, а також самоврядними науковими організаціями, органами місцевого самоврядування та їх об'єднаннями, Адміністрацією Президента України, Кабінетом Міністрів України, профільним комітетом Верховної Ради України, та шляхом само висування. Всі зацікавлені сторони запрошуємо надсилати заявки з кандидатурами факсом або електронною поштою за адресою:

Виконавчому директорові РЕЦ-Київ Павличенко П. Г. Регіональний екологічний центр, бул. Лесі Українки, 26, 5-ий поверх, Київ 01030, тел/факс (044) 295-89-61. E-mail: ppavlichenko@rec-kyiv. org. ua/

Конкурс триватиме до 30 вересня.

Черговий сюрприз криворіжців

Футбол. Чемпіонат країни. 8-й тур.

«Карпати» — «Волинь». 0:2. 11 200 глядачів. Голи: Алієв, 24, Гончаренко, 83. На 64-й хвилині з поля вилучено львів'янина Еньямке (удар суперника рукою після зупинки гри).

«Кривбас» — «Динамо». 0:0. 27 000.

«Ворскла» — «Шахтар». 1:2. 15 000. Соколовський, 90 — Зубов, 62, з пенальті, Гай, 83.

«Поліграфтехніка» — «Таврія». 1:1. 4 200. Чуйченко, 8 — Гігіадзе, 9.

«Металург» Д — «Арсенал». 1:2. 3 200. Джамараулі, 27 — Чернов, 24, Апхазава, 66.

«Металург» М — «Металіст». 1:1. 6 500. Анікеєв, 77 —Назаров, 7. На 79-й хвилині з поля вилучено харків'янина Алундеріса (два попередження).

«Чорноморець» — «Дніпро». 0:1. 8 000. Венглинський, 84.

Черговий сюрприз подарував криворізький клуб, для якого не існує авторитетів. Нагадаю, він зіграв унічию (1:1) у Донецьку з «Шахтарем» у попередньому турі. Та й не зовсім почесне нинішнє турнірне становище команди Олександра Іщенка змушує її битися за кожне очко.

	В	Н	П	М	О
Дніпро	6	2	0	13-4	20
Арсенал	6	1	1	21-7	19
Шахтар	5	2	1	14-8	17
Динамо	5	1	1	15-6	16
Металург Д	5	1	2	13-7	16
Волинь	4	0	4	9-14	12
Ворскла	3	0	5	7-11	9
Металург М	2	3	3	10-9	9
Карпати	2	3	2	8-10	9
Таврія	2	2	4	12-14	8
Поліграфтехніка	1	5	2	7-12	8
Кривбас	1	4	3	7-9	7
Металіст	1	3	4	5-12	6
Оболонь	1	2	4	6-11	5
Металург Зп	1	2	4	4-9	5
Чорноморець	1	1	6	4-12	4

Отож незговірливість «Кривбасу» повною мірою відчули на собі динамівці. Їм знову довелося виступати в експериментальному складі. Але завдання перемогти ніхто не відміняв. Тому кияни не шкодували сил і створили чимало моментів для взяття воріт. Та впродовж зустрічі відмінно діяв воротар господарів Остапенко. Втім, один раз, це сталося на 61-й хвилині, він усетаки помилився: після потужного удару Радченка здалеку відбив м'яча перед собою, прямісінько на Шацьких. Однак той з кількох метрів пробив вище воріт.

Після перерви гра дещо вирівнялася. А в завершальній частині поєдинку вже Рева кілька разів виручав свою команду від поразки.

А «Динамо» зробило ще одне помітне придбання. Останньої миті керівництво клубу встигло внести до заявки в національному чемпіонаті та Лізі чемпіонів одного з найперспективніших хорватських футболістів, 22-річного універсала (може грати в середині поля і в обороні) Йєрко Леко (зріст — 187 см, вага — 80 кг), котрий виступав у загребському «Динамо». До речі, його тренер, добре нам знайомий Мирослав Блажевич, ніяк не погоджувався відпускати свого талановитого підопічного, називаючи його світлим майбутнім хорватського футболу. І лише в Монако минулої п'ятниці Ігореві Суркісу вдалося переконати керманичів загребського клубу. Контракт укладено за схемою чотири роки + один. За словами начальника команди «Динамо» (Київ) Олега Базилевича, гравця такого рівня давно вже не було в київському клубі.

Неофіційні інтернетсайти загребського «Динамо» повідомляють, що кияни заплатили за Леко чотири мільйони євро.

Динамівський новобранець має з'явитися в Києві 8 вересня. А напередодні Йєрко Леко, можливо, зіграє за збірну Хорватії в домашньому відбірковому матчі Євро-2004 проти футболістів Естонії.

Та завершимо розмову про події восьмого туру чемпіонату України. Найприємніше те, що напруженість у цьому турнірі не спадає. Гостра конкуренція, коли аутсайдери до кінця ведуть уперту боротьбу з лідерами, — запорука зростання класу вітчизняного футболу.

Приміром, донецький «Шахтар» після невдалого виступу в Лізі чемпіонів мав потужний спротив у Полтаві. Але донеччани знайшли сили, моральні і фізичні, щоб вийти із складного становища з честю.

Не втратили очок лідери. Хоча і їм перемоги далися нелегко. «Дніпро» грав в Одесі проти аутсайдера, але зміг забити лише одного м'яча. Ще складніше було «Арсеналові». За суперника він мав бронзового медаліста попереднього чемпіонату і претендента на призове місце в нинішньому. І не варто, либонь, зайве пояснювати, що команда Семена Альтмана налаштовувалася тільки на перемогу. Отож у Донецьку, як кажуть, коса наскочила на камінь. Та претензії колективу, очолюваного В'ячеславом Грозним, котрий не перестає дивувати перемогами і сталою грою, виявилися трохи переконливішими.

ХОКЕЙ

Перший млинець — глевкий

У Ризі відбулися матчі першого етапу турніру національних збірних «Єврохокей-челендж». Українські хокеїсти в упертій суперечці програли господарям —2:4. Наступного дня поступилися французам — 2:3. Завершили свої виступи наші посланці у столиці Латвії поєдинком проти данців. Нічия — 3:3.

Суперкубок у «Реала»

У Монте-Карло на стадіоні «Луї II» відбувся матч за Суперкубок УЄФА між переможцем Ліги чемпіонів мадридським «Реалом» і володарем Кубка УЄФА роттердамським «Фейєноордом» (майбутнім суперником київських динамівців у груповому турнірі Ліги чемпіонів). Мадридці виграли — 3:1.

А наступного дня стало відомо, що «Реал» все-таки отримав бразильського суперфорварда Роналдо, за якого боровся несамовито, завдяки досить складній схемі. Іспанські радіостанції повідомили, що керівники королівського клубу мають сплатити міланському «Інтеру» 20 мільйонів євро. А також віддати їм нападника збірної Іспанії Фернандо Морієнтаса. Окрім того, взимку «Реал» мусить віддати італійцям ще одного гравця, трансферна вартість якого на той період має становити 10 мільйонів євро. Отже, вартість Роналдо в підсумку становитиме майже 50 мільйонів євро. Однак сенсації на цьому не закінчилися. Повідомляється, що «Інтер» миттєво перепродав Морієнтаса до ... іспанської «Барселони» за 20 мільйонів доларів. А на виручені гроші за таку саме ціну придбав у римського «Лаціо» аргентинського нападника Ернана Креспо.

ФОТОФАКТ

Фото Юрія ІЛЬЄНКА(Укрінформ).

Яскраве відкриття чемпіонату Європи з футболу серед спортсменів-інвалідів (ДЦП) у Києві, на НСК «Олімпійський».

Лише результати

Першість країни. Перша ліга. 7-й тур. «Сталь» — «Арсенал». 2:0. «Нафтовик» — «Прикарпаття». 3:1. «Динамо-2» — «Полісся». 5:1. «Зірка» — «Закарпаття». 1:0. «Миколаїв» — «Сокіл». 2:0. «Шахтар-2» — «Спартак». 4:1. «Карпати-2» — «Красилів». 1:0. «Борисфен» — «Система-Борекс». 2:1. ЦСКА — «Вінниця». 0:0.

Лідирують: «Сталь», «Зірка» — по 17 очок, «Нафтовик» — 16, «Динамо-2» — 15, «Миколаїв» — 14.

Добірку підготував Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

З ювілеєм, перша ластівко!

(Початок на 1-й стор.)

Не притлумило радості навіть те, що знову майже 500 гімназистам доведеться вчитися у приміщеннях двох сусідніх дитсадків, де, попри тісноту, як кажуть самі учні та їхні батьки, «дуже приязно і цікаво, діти не кричать на перервах, а вчителі на уроках, де старші не чіпають молодших, скрізь лунає вишукана рідна мова і панує щирість і шляхетність та втілюється в життя концепція школи-родини, в якої є честь і душа».

Не згадували на святі лише до болю пам'ятні перші роки становлення ювіляра, коли тривалий час стояло питання «бути чи не бути?». Тільки після урочистостей відмінник освіти України директор гімназії Наталія Руденко в інтерв'ю нашій газеті сказала:

— П'ять років тому нас кинули напризволяще. І нині сумна реальність така: одні стіни ламають, другі — будують, одні двері замуровують, другі — пробивають, роздягальні дитсадків перетворюємо на класні кімнати, туалети — на кабінети. В Криму лише чотири школи з українською мовою викладання на майже 700 тисяч українців — і всі так «розкошують».

Нам допомогли вистояти справжні друзі з фонду «Відродження», меценати, зокрема, Валентина Гурська і Катерина Росач із США, Михайло Гоян із Австралії, котрі допомогли створити імідж гімназії, пристойну сучасну матеріальну базу. Завдяки їй даємо якісну сучасну освіту — практично всі наші діти вступають до вищих навчальних закладів.

Попри просторікування (мовляв, учнів не діждуться), бажаючих учитися стало стільки, що вступити сюди можна лише за конкурсом.

Навчаємо серйозно, різнобічно, пристрасно, працюють предметні кафедри: філологічна, історична, природознавча, національного виховання, викладаємо чотири іноземні мови. Студії маємо на будь-які вподобання: образотворчого мистецтва, вишивки, ткацтва, художньої кераміки, фітодизайну, гурток аеробіки, шахова, туристсько-краєзнавчий, м'якої іграшки... Є театральний колектив, вокальний ансамбль, акапельний фольклорний, індивідуального співу. Факультативно вивчаємо українознавство, яке не викладають у кримських школах. Є факультативи: гід-перекладач, основи психології, світова художня література...

З нинішнього року працюють угоди зі львівськими національним університетом ім. І. Франка і національним університетом «Львівська політехніка». Дуже вдячна їхнім ректорам І. Вакарчуку та Ю. Рудавському, за те, що поставилися до нас із розумінням. Наші учні вступають на будь-який факультет ЛНУ за співбесідою, з тим, щоб по закінченні університету повернутися працювати до Криму, де нині не вистачає 700(!) учителів української та іноземних мов.

Більшість бажаючих у нас працювати, на жаль, ще не оволоділи державною мовою, якою ми спілкуємося не лише на уроках. Мало наших потенційних викладачів і серед випускників Таврійського національного університету, який, незважаючи на свій національний статус, досі готує кадри тільки для російських шкіл. Так, відділення української мови і літератури є. Але ж нам потрібні україномовні комп'ютерники, математики, фізики, хіміки, біологи, історики.

На врочистій лінійці потонуло в оплесках довгоочікуване і радісне повідомлення Наталії Руденко про будівництво наступного року нового навчального комплексу на 600 учнів.

Тож у добрий час, ластівко! Хай міцніють крила для майбутніх злетів! Хай збуваються всі добрі задуми!

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Посвята в студенти

Днями Київський національний економічний університет, студентами якого були О. Довженко, П. Тичина, Ю. Богомолець та інші знаменитості, відсвяткував 95-ліття. З цим та посвятою у студенти, яка відбулась у палаці «Україна», прийшов привітати ректора вузу Анатолія Павленка Прем'єр-міністр України Анатолій Кінах. Він побажав новій плеяді студентів сил, віри в себе, успіху. Голова Верховної Ради України Володимир Литвин надіслав телеграму-привітання.

Ювілярів поздоровили зірки естради О. Крюкова, Інеш, низка відомих танцювальних та хорових колективів України.

Лілія ПРІЛЬ.

Свято квітів, спогадів і знань

У школярів, студентів та учнів інших навчальних закладів — розпочався новий сезон. Сезон знань.

У переважній більшості освітніх установ День знань святкували другого вересня. Але це аж ніяк не вплинуло на настрій учнів. Квіти — вчителям, розповіді про те, як провів літо, — друзям. І, звісно, урочиста лінійка.

Практично все це було і в столичній спеціалізованій школі №34 з поглибленим вивченням іноземних мов. Узагалі цей навчальний заклад унікальний. Принаймні не кожна школа може похвалитися двома басейнами та пристойним матеріально-технічним забезпеченням. А ще — кількістю учнів. За словами заступника директора з навчально-виховної роботи Тетяни Нечипоренко, нині тут здобувають освіту 1235 учнів. Але бажаючих навчатися в 34-й значно більше. І тому, що в ній дають добротні знання: понад 90 відсотків випускників вступають до вищих учбових закладів. І тому, що школа спеціалізована: тут вивчають англійську, німецьку і японську мови (щоправда, останню — факультативно). Тому й не дивно, що батьки намагаються саме сюди влаштувати своїх чад.

Так, цього року тут уперше за парти сіли понад 120 дітей, котрим учитися двадцять років. Щодо проблем, які дошкуляють іншим школам, то їх тут, на диво, практично нема. Не існує дефіциту вчителів — колектив сталий, плинність кадрів майже відсутня.

Велика заслуга в цьому директора навчального закладу відмінника освіти України кандидата педагогічних наук Лідії Страшної.

До слова, значну допомогу надає Подільська райдержадміністрація. І не лише вона. Напередодні Дня знань Державна податкова адміністрація України подарувала комп'ютерний клас для найменших. А отже, вже з першого класу вони мають змогу опановувати не лише іноземні мови, а й комп'ютери.

Богдан ДОВНИЧ.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

СИТУАЦІЯ

«Рідний дім» — у пасинках

Обласна програма будівництва житла на селі під гучною назвою «Рідний дім» була започаткована Сумською облдержадміністрацією майже десять років тому. Втім, слави організаторам вона так і не принесла. Скоріше, навпаки. Запевнень і галасу навколо новонародженої було багато, а реальних справ — кіт наплакав. За час дії розрекламованої програми на Сумщині ледве зведено 419 сільських будинків. Для порівняння: в сусідній, Бєлгородській області Російської Федерації, звідки програму було запозичено, щорічно споруджують майже стільки само житла.

Та це аніскільки не бентежить ініціаторів. Мало того, всю провину за власний провал вони переадресовують столиці, мовляв, Київ і досі не надав «Рідному домові» всеукраїнського статусу з відповідним фінансуванням. Частка правди в цих звинуваченнях, звісно, є. Але лише частка. За бюджетні кошти всяку програму будь-який розумник реалізує. Тим паче, що «Рідний дім» розпочинався як суто регіональна програма.

Та чого кивати на інших, якщо у власному оці ціла колода?

Владислав ЖМУРКОВ.

Сумська область.

РЕПОРТЕР

Ціна — нижче смішної

Гоголівський ринок, що в Броварському районі, — це не Сорочинський ярмарок. І все-таки...

Тут є все: курчата й поросята, телята й козенята, меблі і холодильники, хліб і до хліба, брюки, цвяхи й фарби...

Нема паритету цін. На Гоголівському ринку цап коштує менше, ніж кошеня на столичному Пташиному. А овочі-фрукти, торгуючись, ви можете придбати за ціною... нижче смішної.

Конче потрібна «жива» копійка. У базарний день селянин ще може, як циган, поторгуватись. У будень з ним ніхто й розмовляти не захоче.

Не бажаєш обмінювати кілограм картоплі на кілограм кавуна? Гуляй, дядьку Василю. А ви, тітко Маріє, не хочете? От і добре, нате вам зелененького за відро «другого хліба»... І хіба тому спекулянту доведеш, що картоплю треба посадити, тричі просапати, від жуків зберегти й викопати... А смугаста ягода лише сонця й потребує.

Та повернімося на базар в останній день літа. Рибу аж з Полтавщини тут продали за годину-другу. Булки від приватного і державного хлібопеків — теж. А ось городину, дари полів... Шкода, не маю рефрижератора. Закупив би за безцінь помідори-огірки і, як у старі добрі часи, — на північ Росії...

Вибач, трудівнику поля, не закуплю. І у вас, бабусю, усе насіння не придбаю. І у вас, діду, кошиками не розживусь. Грошей катма. Мені б у цей день дітей задовольнити — у школу-інституги йдуть завтра.

Продавців зошитів-підручників на базарі аж троє. Асортимент найбагатший — у Ніни Михайлівни.

Усмішка на обличчі, енергійні рухи свідчать про успішну торгівлю.

— Що беруть? — перепитую симпатичну жіночку.

— Усе, якщо є гроші: альбоми, підручники, зошити, карти. Частіше б отой першовересень був.

Гуде ринок, як у Сорочинцях. Хай масштаби не ті, але дух тут базарний. Меншість пропонує, а більшість торгується. І не тому, що циганської чи кавказької породи. Базар багатий, та в кишенях вітер гуляє.

— Оцю обкладинку я взяла б, але за гривню п'ятдесят.

Яка там гривня п'ятдесят, коли держава продає за гривню вісімдесят! Поговорили, побідкались, розійшлись.

Без обкладинки можна прожити. Без віри в те, що вона для всіх стане колись доступною — важче. Чи розуміють це ті, хто на кожному кроці закликає нас створювати ринкову економіку? Чи бували вони на Гоголівському (Іванівському, Мелітопольському, Старобельському) базарах?

Їхня присутність там, на жаль, відсутня, як сказав би місцевий дотепник. Тому козеня і коштує менше, ніж кошеня...

Іван ІЛЛЯШ.

Київська область.

Голос України
ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311159. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos